

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a treia extinsă)

19 martie 2019*

„Ajutoare de stat – Sectorul poștal – Compensarea costului net rezultat din obligațiile de serviciu universal – Decizie prin care ajutorul este declarat compatibil cu piața internă – Acțiune în anulare – Interesul de a exercita acțiunea – Obligația de motivare – Egalitate de tratament – Proportionalitate – Drept de proprietate – Libertatea de a desfășura o activitate comercială”

În cauzele conexe T-282/16 și T-283/16,

Inpost Paczkomaty sp. z o.o., cu sediul în Cracovia (Polonia), reprezentată inițial de T. Proć, ulterior de M. Doktor, avocați,

reclamantă în cauza T-282/16,

Inpost S.A., cu sediul în Cracovia, reprezentată de W. Knopkiewicz, avocat,

reclamantă în cauza T-283/16,

împotriva

Comisiei Europene, reprezentată de K. Herrmann, de K. Blanck și de D. Recchia, în calitate de agenți,
pârâtă,

susținută de

Republica Polonă, reprezentată de B. Majczyna, în calitate de agent,

intervenientă,

având ca obiect cereri întemeiate pe articolul 263 TFUE prin care se solicită anularea Deciziei C(2015) 8236 final a Comisiei din 26 noiembrie 2015, prin care aceasta nu a ridicat obiecții cu privire la măsura notificată de autoritățile poloneze referitoare la ajutorul acordat Poczta Polska sub forma unei compensări a costului net rezultat din îndeplinirea de către această societate a obligațiilor sale de serviciu poștal universal în perioada cuprinsă între 1 ianuarie 2013 și 31 decembrie 2015,

TRIBUNALUL (Camera a treia extinsă),

compus din domnul S. Frimodt Nielsen, președinte, domnii V. Kreuzschitz și I. S. Forrester, doamna N. Póltorak și domnul E. Perillo (raportor), judecători,

grefier: domnul K. Guzdek, administrator,

* Limba de procedură: polona.

având în vedere faza scrisă a procedurii și în urma ședinței din 24 aprilie 2018,
pronunță prezenta

Hotărâre

I. Istoricul litigiului și principalele dispoziții de drept aplicabile

- 1 Poczta Polska (denumită în continuare „PP”) este o societate pe acțiuni poloneză al cărei unic acționar este Trezoreria Republicii Polone. La data faptelor care fac obiectul prezentei cauze, activitatea sa cuprindea în esență serviciile poștale universale, precum și cele de mesagerie, servicii pentru care era, la acel moment, principalul operator în Polonia.
- 2 În conformitate cu dispozițiile pertinente ale Tratatului CE aplicabile prezentului litigiu și care privesc dezvoltarea pieței interne, serviciile în discuție intrau – la fel ca în prezent, de altfel – sub incidența unei competențe legislative partajate între Comunitatea Europeană – în prezent Uniunea Europeană –, pe de o parte, și statele membre, pe de altă parte.
- 3 Astfel, în ceea ce privește dreptul Uniunii, normele aplicabile au fost stabilite prin Directiva 97/67/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 decembrie 1997 privind normele comune pentru dezvoltarea pieței interne a serviciilor poștale ale Comunității și îmbunătățirea calității serviciului (JO 1998, L 15, p. 14, Ediție specială, 06/vol. 3, p. 12), astfel cum a fost modificată prin Directiva 2008/6/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 februarie 2008 de modificare a Directivei 97/67/CE cu privire la realizarea integrală a pieței interne a serviciilor poștale ale Comunității (JO 2008, L 52, p. 3) (denumită în continuare „Directiva privind serviciile poștale”).
- 4 În special, în ceea ce privește implicațiile care pot decurge, pe plan financiar, din liberalizarea acestui sector de servicii în cadrul pieței interne a Uniunii, articolul 7 alineatul (3) din Directiva privind serviciile poștale prevede și în prezent că, în cazul în care obligațiile de serviciu universal cauzează „o sarcină injustă” pe care furnizorul desemnat al acestui serviciu va trebui să o suporte singur, statul membru în cauză poate să introducă „un mecanism de împărțire a costului net al obligațiilor de serviciu universal între [diferiții] furnizori”.
- 5 Potrivit articolului 7 alineatul (4) din Directiva privind serviciile poștale, dacă este introdus un asemenea mecanism, atunci statul membru interesat poate „stabili un fond de compensare care poate fi finanțat [din taxele plătite] de furnizorii serviciilor [în discuție]”. În temeiul articolului 7 alineatul (5) din Directiva privind serviciile poștale, la stabilirea fondului de compensare amintit și la stabilirea nivelului contribuțiilor financiare prevăzute la alineatele (3) și (4) ale articolului menționat, „statele membre se asigură că principiile de transparență, nediscriminare și proporționalitate sunt respectate”.
- 6 În conformitate cu textul părții B al doilea paragraf din anexa I la Directiva privind serviciile poștale, costul net al obligațiilor de serviciu universal este orice cost legat de gestionarea furnizării serviciului universal. Acest cost este egal cu „diferență” dintre costul net suportat de un furnizor [al acestui] serviciu [...] supus obligațiilor [prevăzute de legea națională privind serviciile poștale] și cel suportat de același furnizor de servicii poștale în cazul în care și-ar desfășura activitatea fără a avea obligații de serviciu universal”.
- 7 În Polonia, Directiva privind serviciile poștale a fost transpusă prin ustawa Prawo pocztowe (Legea privind serviciile poștale) din 23 noiembrie 2012 (Dz. U. din 2012, poziția 1529) (denumită în continuare „legea poloneză privind serviciile poștale”). Potrivit dispozițiilor articolului 2 din aceasta, serviciile care intră sub incidența serviciului universal sunt în această țară cele care includ trimiterile de scrisori și de colete poștale, precum și trimiterile pentru nevăzători, care nu sunt efectuate de

operatorul desemnat în cadrul obligațiilor sale de serviciu universal. În temeiul serviciului poștal universal, transportul și livrarea de scrisori și de colete poștale trebuie să fie asigurate în fiecare zi lucrătoare și în nu mai puțin de cinci zile pe săptămână. Greutatea trimerilor poștale în cauză nu poate depăși 2 000 de grame, cea a coletelor putând ajunge însă până la 10 000 de grame (articolele 45 și 46 din legea poloneză privind serviciile poștale).

- 8 Pe baza legii poloneze privind serviciile poștale [articolul 178 alineatul (1)], punerea în aplicare a reformei serviciului poștal polonez a fost încredințată, într-o primă etapă și pentru o perioadă de trei ani, de la 1 ianuarie 2013, societății PP, care a trebuit astfel să își asume obligațiile de furnizor al serviciului poștal universal pe întregul teritoriu polonez.
- 9 Odată stabilit astfel cadrul juridic al acestei reforme, autoritățile poloneze, utilizând printre altele posibilitățile agreate de Directiva privind serviciile poștale (a se vedea punctele 3-6 de mai sus), precum și dispozițiile relevante ale legii poloneze privind serviciile poștale, au notificat Comisiei Europene, la 10 iunie 2014, o schemă de ajutor privind, pe de o parte, un mecanism de împărțire a costului net al obligațiilor de serviciu universal și, pe de altă parte, stabilirea unui fond de compensare, complementar introducerii acestui mecanism.
- 10 Fondul de compensare era finanțat în parte din contribuțiile pe care operatorii poștali în cauză erau obligați să le plătească la fondul menționat și în parte din bugetul de stat. În special, obligația de plată a contribuției prevăzută la articolul 108 alineatul (2) din legea poloneză privind serviciile poștale viza operatorii poștali care furnizează servicii universale echivalente, ale căror venituri anuale obținute în această calitate trebuiau totuși să fie mai mari de 1 milion de zloți polonezi (PLN). În orice caz, cuantumul datorat de fiecare operator vizat nu putea depăși anual plafonul de 2 % din cuantumul veniturilor provenite din furnizarea de către acesta a serviciului universal (denumit în continuare „procentul de stabilire a cuantumului maxim al contribuției”).
- 11 Prevăzut inițial pentru a acoperi perioada cuprinsă între anii 2013 și 2026, acest mecanism a fost în cele din urmă limitat, printr-o scrisoare pe care autoritățile competente poloneze au transmis-o Comisiei la 5 ianuarie 2015, la perioada cuprinsă între anii 2013 și 2015 (în continuare, „sistemul național de compensare” sau „măsura în discuție”).
- 12 La 26 noiembrie 2015, în temeiul articolului 4 alineatul (3) din Regulamentul (UE) 2015/1589 al Consiliului din 13 iulie 2015 de stabilire a normelor de aplicare a articolului 108 [TFUE] (JO 2015, L 248, p. 9), Comisia a decis să nu ridice obiecții față de sistemul național de compensare, pentru motivul că era vorba despre un ajutor de stat compatibil cu piața internă (în continuare, „decizia atacată”). Potrivit Comisiei, conform criteriilor enunțate în secțiunile 2.1-2.8 din Comunicarea Comisiei privind cadrul Uniunii Europene pentru ajutoarele de stat sub forma compensațiilor pentru obligația de serviciu public (2011) (JO 2012, C 8, p. 15, denumit în continuare „Cadrul SIEG”), măsura în discuție nu este de natură să afecteze schimburile comerciale astfel încât să contravină intereselor Uniunii. În plus, principiile de funcționare ale fondului de compensare nu ar cauza denaturări grave ale concurenței și nu ar impune, așadar, cerințe suplimentare pentru a se asigura că dezvoltarea schimburilor comerciale nu este afectată într-o măsură incompatibilă cu interesele Uniunii.
- 13 Reclamantele sunt, pe de o parte, Inpost Paczkomaty sp. z o.o. și, pe de altă parte, Inpost S.A. Aceste societăți fac parte din grupul polonez Integer.pl S.A., care, în temeiul articolului 2 din legea poloneză privind serviciile poștale, contribuie la finanțarea fondului de compensare creat prin legea menționată și care permite PP să beneficieze de compensațiile corespunzătoare (a se vedea punctul 9 de mai sus).

II. Procedura și concluziile părților

- 14 Prin cererile introductive depuse la grefa Tribunalului la 30 mai 2016, reclamantele au introdus acțiunile înregistrate cu numerele de referință T-282/16 și, respectiv, T-283/16.

- 15 Prin înscrisul depus la grefa Tribunalului la 15 septembrie 2016, Republica Polonă a solicitat să intervină în prezentele proceduri în susținerea concluziilor Comisiei.
- 16 Prin actul depus la grefa Tribunalului la 27 septembrie 2016, Comisia a solicitat conexarea prezentelor cauze.
- 17 Prin deciziile din 28 octombrie 2016, președintele Camerei a treia a Tribunalului a admis cererea de intervenție a Republicii Polone.
- 18 Prin decizia președintelui Camerei a treia a Tribunalului din 14 noiembrie 2016, cauzele T-282/16 și T-283/16 au fost conexate pentru buna desfășurare a fazei scrise și a fazei orale a procedurii, precum și în vederea pronunțării deciziei prin care se finalizează judecata, în conformitate cu articolul 68 din Regulamentul de procedură al Tribunalului.
- 19 Republica Polonă a depus memoriul în intervenție la 19 ianuarie 2017.
- 20 La propunerea judecătorului raportor, Tribunalul (Camera a treia) a decis deschiderea fazei orale a procedurii și, în cadrul măsurilor de organizare a procedurii prevăzute la articolul 89 din Regulamentul de procedură, a adresat părților întrebări scrise, invitându-le să răspundă în scris la acestea, solicitare căreia i-au dat curs în termenele stabilite.
- 21 La propunerea Camerei a treia a Tribunalului, acesta a decis, în temeiul articolului 28 din regulamentul său de procedură, să trimită cauza în fața unui complet de judecată extins.
- 22 Pledoariile părților și răspunsurile acestora la întrebările orale adresate de Tribunal au fost ascultate în ședința din 24 aprilie 2018.
- 23 Reclamantele solicită Tribunalului:
- anularea deciziei atacate;
 - obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.
- 24 Comisia și Republica Polonă solicită Tribunalului:
- respingerea acțiunilor;
 - obligarea reclamantelor la plata cheltuielilor de judecată.

III. În drept

A. Cu privire la obiectul litigiului și la interesul reclamantelor de a exercita acțiunea

- 25 În ceea ce privește obiectul prezentului litigiu, trebuie arătat că, contrar celor susținute de reclamante, sistemul național de compensare nu privește perioada ulterioară datei de 31 decembrie 2015, întrucât finanțarea serviciilor poștale universale pentru perioada cuprinsă între anii 2016 și 2025 nu face obiectul deciziei atacate [a se vedea considerentele (2) și (12) ale acestei decizii și punctul 11 de mai sus].
- 26 În plus, trebuie subliniat că, în răspunsul la o întrebare scrisă adresată de Tribunal în cadrul unei măsuri de organizare a procedurii, reclamantele au arătat că fondul de compensare nu fusese utilizat nici în anul 2014, nici în anul 2015 și că „[l]ipsa efectivă a unei cereri din partea [PP] care să permită

punerea în aplicare a acestui mecanism pentru anii [menționați] [...] [a avut] drept consecință faptul că decizia atacată nu [a produs] efecte juridice nefavorabile pentru reclamant[e]”. Prin urmare, după cum au recunoscut chiar reclamantele, acestea nu justifică un interes de a exercita acțiunea împotriva deciziei atacate, întrucât prin aceasta nu se ridică obiecții față de măsura în discuție în ceea ce privește aplicarea sa în cursul anilor 2014 și 2015, un asemenea interes presupunând ca anularea deciziei respective să poată avea, în sine, consecințe juridice și ca acțiunea să poată astfel aduce, prin rezultatul său, un beneficiu părții care a introdus-o (a se vedea în acest sens Hotărârea din 17 septembrie 2015, Mory și alții/Comisia, C-33/14 P, EU:C:2015:609, punctul 55 și jurisprudența citată).

- 27 În aceste împrejurări, este necesar să se concluzioneze că prezentele acțiuni nu sunt admisibile decât în măsura în care decizia atacată a produs efecte juridice împotriva reclamantelor în cursul anului 2013, întrucât fondul de compensare care face obiectul măsurii în discuție nu a fost activ în cursul anilor 2014 și 2015.

B. Cu privire la fond

- 28 În susținerea acțiunilor, reclamantele invocă șapte motive, întemeiate, în esență, primele cinci, pe încălcarea articolului 106 alineatul (2) TFUE prin faptul că nu ar fi fost respectate Cadrul SIEG și articolul 7 din Directiva privind serviciile poștale, al șaselea, pe încălcarea articolelor 16 și 17 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”) și, ultimul, pe încălcarea obligației de motivare.

1. Cu privire la primul motiv, întemeiat pe încălcarea articolului 106 alineatul (2) TFUE prin faptul că nu ar fi fost respectate articolul 7 alineatul (2) din Directiva privind serviciile poștale, precum și punctul 19 din Cadrul SIEG

- 29 Reclamantele susțin în esență că măsura în discuție nu ar fi trebuit să fie declarată compatibilă cu piața internă de către Comisie întrucât decizia legiuitorului polonez de a încredința societății PP sarcina serviciilor poștale universale în discuție nu făcuse obiectul nici al unei proceduri de atribuire a contractelor de achiziții care respectă normele Uniunii aplicabile în domeniul achizițiilor publice, nici, în orice caz, al unei proceduri care respectă principiile transparenței, egalității de tratament și nediscriminării.
- 30 Comisia și Republica Polonă contestă temeinicia acestui motiv. Pe de altă parte, în ședință, Comisia a adăugat în această privință că nu trebuie să fie considerată admisibilă invocarea de către reclamante a unui asemenea motiv, care, în fapt, nu ar privi decât situația și drepturile specifice ale PP.
- 31 Potrivit articolului 7 alineatul (2) din Directiva privind serviciile poștale:
- „Statele membre pot asigura furnizarea serviciilor universale prin achiziționarea de astfel de servicii în conformitate cu normele și reglementările privind achizițiile publice, inclusiv, astfel cum se prevede în Directiva 2004/18/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 31 martie 2004 privind coordonarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice de lucrări, de bunuri și de servicii, dialogul competitiv sau procedurile negociate, cu sau fără publicarea unui anunț de intenție.”
- 32 În speță este cu siguranță cert că PP a fost desemnată prin legea poloneză privind serviciile poștale ca furnizor al serviciilor poștale universale fără ca autoritățile poloneze să fi organizat în prealabil o procedură de atribuire a contractelor de achiziții.

- 33 Cu toate acestea, după cum arată în mod întemeiat Comisia și Republica Polonă, articolul 7 alineatul (2) din Directiva privind serviciile poștale nu obligă statul membru în cauză să utilizeze procedurile de atribuire a contractelor de achiziții pentru a selecționa entitatea careia intenționează să îi încredințeze furnizarea serviciului poștal universal, o asemenea utilizare nefiind, în conformitate cu prevederile acestei dispoziții potrivit căreia „statele membre pot asigura”, decât o simplă posibilitate.
- 34 Această interpretare literală a articolului 7 alineatul (2) din Directiva privind serviciile poștale este confirmată de o interpretare sistematică, în lumina, printre altele, a considerentului (23) al Directivei 2008/6, care are următorul cuprins:
- „[S]tatele membre [ar trebui] să dispună de o mai mare flexibilitate în determinarea celui mai eficient și adecvat mecanism de garantare a disponibilității serviciului universal, respectând în același timp principiile de obiectivitate, transparență, nediscriminare, proporționalitate și de denaturare minimă a pieței[*, fie prin*] furnizarea serviciului universal prin mecanismele pieței, [*fie prin*] desemnarea uneia sau a mai multe întreprinderi care să furnizeze diferite elemente ale serviciului universal sau care să acopere diferite părți ale teritoriului[*, fie prin*] achizițiile publice de servicii.”
- 35 Rezultă de aici că procedurile de atribuire a contractelor de achiziții nu sunt decât o opțiune printre cele care pot fi alese de statul membru în cauză, cu condiția printre altele ca, în exercitarea acestei alegeri, să fie respectate în mod corespunzător principiile transparenței, egalității de tratament și nediscriminării. De altfel, această interpretare corespunde celei date de Comisie punctului 56 din Cadrul SIEG, în care recunoaște că statul membru în cauză are posibilitatea de a însărcina, „fără a parcurge o procedură concurențială, un furnizor de servicii publice să furnizeze un SIEG pe o piață nerezervată [...]”.
- 36 Or, reclamantele nu contestă „legitimitatea ca atare a desemnării [PP ca furnizor al serviciilor poștale universale] pe cale legislativă”, ci se limitează să susțină în esență că această desemnare ar fi încălcat cerințele în materie de transparență, de egalitate de tratament și de nediscriminare, pentru motivul că, în decembrie 2012, „autoritățile poloneze au votat [legea poloneză privind serviciile poștale] în condiții fundamental diferite de cele care fuseseră supuse consultării publice din [septembrie] 2010, în special în ceea ce privește creșterea cotei de finanțare a costului net, care s-a modificat de la 1 la 2 % din venituri”.
- 37 Trebuie să se constate însă că o asemenea argumentație nu privește modul sau procedura prin care PP a fost desemnată furnizor unic al serviciilor poștale universale pentru o perioadă de trei ani, de la 1 ianuarie 2013, ci urmărește să conteste – anticipând, pe de altă parte, cel de al doilea motiv – modul în care cota de compensare în discuție a fost calculată și reținută în final de autoritățile poloneze. În consecință, întrucât se bazează pe cerințele de transparență, de egalitate de tratament și de nediscriminare, această argumentație trebuie să fie respinsă ca inoperantă.
- 38 În plus, este cert că desemnarea PP ca furnizor al serviciilor poștale universale pentru o perioadă determinată fusese deja preconizată în cursul consultării publice din septembrie 2010, intervenită chiar în cadrul procesului legislativ național pertinent. În orice caz, rezultă că, în ceea ce privește alegerea furnizorului serviciilor poștale universale, reclamantele nu pot susține în mod valabil că Legea privind serviciile poștale a fost votată în anul 2012 în condiții „fundamental diferite” de cele supuse consultării publice din septembrie 2010 pentru a justifica existența unei încălcări a cerințelor de transparență, de egalitate de tratament și de nediscriminare.
- 39 În sfârșit, împrejurarea că PP a fost desemnată furnizor al serviciilor poștale universale în mod direct și exclusiv pe cale legislativă nu este suficientă în sine pentru a se demonstra existența unei încălcări a principiilor transparenței, egalității de tratament și nediscriminării. În această privință, trebuie precizat că legea poloneză privind serviciile poștale a fost publicată la 29 decembrie 2012 în Monitorul Oficial al acestei țări și că Republica Polonă era liberă, în exercitarea largii sale puteri de apreciere în ceea ce privește definiția domeniului de aplicare al unui serviciu universal (a se vedea Hotărârea din

20 decembrie 2017, Comunidad Autónoma del País Vasco și alții/Comisia, C-66/16 P-C-69/16 P, EU:C:2017:999, punctele 69 și 70 și jurisprudența citată) și în conformitate cu dispozițiile punctului 15 din Cadrul SIEG, să stabilească forma juridică a actului prin care se încredința întreprinderii desemnate răspunderea gestionării serviciului de interes economic general (SIEG).

- 40 Situația este aceeași atunci când furnizorul de serviciu universal desemnat este, precum în speță, o entitate publică „deținută în proporție de 100 % de stat”. Astfel, simplul caracter public al furnizorului menționat nu repune în discuție faptul că desemnarea sa a fost decisă cu respectarea principiilor care guvernează acordarea unui mandat de furnizor de serviciu universal, astfel cum acestea sunt recunoscute în jurisprudență (a se vedea în acest sens Hotărârea din 12 februarie 2008, BUPA și alții/Comisia, T-289/03, EU:T:2008:29, punctul 161 și următoarele).
- 41 Ținând seama de tot ceea ce precedă și fără a fi necesară pronunțarea cu privire la problema admisibilității acestui motiv, astfel cum a fost evocată de Comisie în ședință, primul motiv trebuie, în orice caz, să fie înlăturat ca nefondat.

2. Cu privire la al doilea motiv, întemeiat pe încălcarea articolului 106 alineatul (2) TFUE prin faptul că condițiile prevăzute la punctele 14 și 60 din Cadrul SIEG ar fi fost considerate în mod eronat ca fiind îndeplinite

- 42 În cadrul celui de al doilea motiv, reclamantele formulează două critici distincte. Pe de o parte, ele susțin că cerințele privind consultarea publică, așa cum rezultă acestea din aplicarea punctului 14 din Cadrul SIEG, nu au fost respectate în speță. Proiectul legii poloneze privind serviciile poștale ar fi variat substanțial în raport cu proiectul inițial, care a făcut obiectul consultării publice organizate în septembrie 2010, cota de contribuție crescând între timp de la 1 la 2 % din veniturile în cauză. Astfel, în lipsa unei noi consultări, care se impunea în temeiul punctului 14 din Cadrul SIEG, o asemenea modificare legislativă ar fi avut loc fără ca interesele operatorilor poștali, cu excepția PP, precum și necesitățile în materie de serviciu universal să fie luate în considerare de autoritățile poloneze. Pe de altă parte, reclamantele apreciază că nici cerințele de transparență prevăzute la punctul 60 din Cadrul SIEG nu au fost respectate, întrucât Comisia nu a constatat în decizia atacată că rezultatele consultării publice au fost publicate, fie pe internet, fie prin orice alt mijloc de publicare corespunzător.
- 43 Comisia și Republica Polonă contestă temeinicia acestei argumentații. În ședință, Comisia a susținut de asemenea că motivul în discuție trebuie să fie considerat inadmisibil întrucât nu ar afecta situația niciuneia dintre reclamante, nici direct, nici individual.

a) Cu privire la prima critică

- 44 În ceea ce privește prima critică, trebuie amintit, cu titlu introductiv, că, în exercitarea puterii sale de apreciere în temeiul articolului 106 alineatul (2) TFUE, Comisia poate adopta norme de conduită pentru a stabili criteriile pe baza cărora intenționează să evalueze compatibilitatea cu piața internă a măsurilor de sprijin legate de gestionarea unui SIEG preconizate de statele membre. Adoptând astfel de norme de conduită, precum cea din Cadrul SIEG, și anunțând, prin publicarea lor, că le va aplica în viitor situațiilor vizate de acestea, Comisia își autolimitează exercitarea puterii de apreciere menționate și nu se poate abate, în principiu, de la aceste norme fără să riște să fie sancționată, dacă este cazul, în temeiul unei încălcări a principiilor generale de drept, precum principiul egalității de tratament sau cel al protecției încrederii legitime (a se vedea în acest sens Hotărârea din 8 martie 2016, Grecia/Comisia, C-431/14 P, EU:C:2016:145, punctele 68-70, Hotărârea din 19 iulie 2016, Kotnik și alții, C-526/14, EU:C:2016:570, punctele 38-40 și jurisprudența citată, și Hotărârea din 16 iulie 2014, Zweckverband Tierkörperbeseitigung/Comisia, T-309/12, nepublicată, EU:T:2014:676, punctul 212).

45 Punctul 14 din Cadrul SIEG are următorul cuprins:

„Pentru a aplica principiile prevăzute în prezenta comunicare, statele membre ar trebui să demonstreze faptul că au acordat o atenție corespunzătoare necesităților de serviciu public sprijinite, printr-o consultare publică sau prin alte instrumente adecvate, pentru a ține seama de interesele utilizatorilor și ale furnizorilor. Acest lucru nu este valabil în cazul în care este evident că o nouă consultare nu va contribui cu o valoare adăugată semnificativă în raport cu o consultare recentă.”

46 Or, din modul de redactare a acestei dispoziții reiese cu claritate că organizarea unei consultări publice nu este obligatorie întrucât o asemenea procedură nu constituie, în fapt, decât unul dintre instrumentele adecvate la care poate recurge statul membru pentru a lua în considerare necesitățile serviciului public în cauză și pentru a ține seama de interesele utilizatorilor și ale furnizorilor de servicii.

47 În plus, cu ocazia consultării publice din septembrie 2010, reclamantele și-au putut exprima în mod util observațiile cu privire la condițiile referitoare la funcționarea fondului de compensare și în special dezacordul cu privire la o cotă de contribuție stabilită la 1 %, respectiv o cotă mai mică de 2 %.

48 Prin urmare, întrucât reclamantele și-au putut exprima dezacordul cu privire la o cotă de contribuție mai mică decât cota stabilită în final, arătând că o considerau deja excesivă, o nouă consultare nu ar fi adus în această privință „nicio valoare adăugată semnificativă”, în sensul punctului 14 din Cadrul SIEG. Pe de altă parte, împrejurarea că, ulterior, argumentele reclamantelor nu au fost reținute de autoritățile naționale competente nu înseamnă că aceste societăți nu și-au putut prezenta observațiile cu privire la acest aspect specific [a se vedea în acest sens și prin analogie Hotărârea din 12 decembrie 2014, Crown Equipment (Suzhou) și Crown Gabelstapler/Consiliul, T-643/11, EU:T:2014:1076, punctul 43 și jurisprudența citată].

49 Prin urmare, consultarea publică din septembrie 2010 constituia un „instrument adecvat”, în sensul punctului 14 din Cadrul SIEG, care, printre altele, le-a permis reclamantelor să își exprime în mod util punctul de vedere și statului membru în cauză să țină seama în mod corespunzător de interesele acestora ca furnizori de servicii.

50 În aceste condiții, Comisia putea să constate, în considerentul (122) al deciziei atacate, fără nicio eroare de drept sau de apreciere că, în esență, Republica Polonă a luat în considerare necesitățile serviciului, dat fiind că obligațiile de SIEG încredințate societății PP prin legea poloneză privind serviciile poștale îndeplineau cerințele de serviciu definite în Directiva privind serviciile poștale și în raport cu care a avut loc, în orice caz, o consultare publică în temeiul punctului 14 din Cadrul SIEG.

51 În sfârșit, această concluzie nu poate fi repusă în discuție prin argumentele reclamantelor referitoare, pe de o parte, la faptul că „creșterea plafonului contribuțiilor la 2 % [ar fi avut] drept unic motiv evitarea accesării bugetului trezoreriei” și, pe de altă parte, la faptul că operatorii de servicii de curierat ar fi trebuit să contribuie de asemenea la finanțarea fondului de compensare. În această privință, este suficient să se constate că aceste argumente sunt inoperante în sensul primei critici, întemeiată pe o încălcare a cerințelor de transparență a procedurii stabilite la punctul 14 din Cadrul SIEG.

52 Ținând seama de ceea ce precedă, prima critică a acestui al doilea motiv trebuie să fie respinsă.

b) Cu privire la a doua critică

53 În ceea ce privește a doua critică, trebuie amintit textul punctului 60 din Cadrul SIEG, care are următorul cuprins:

„Pentru fiecare compensație pentru obligația de serviciu public care intră în sfera de aplicare a prezentei comunicări, statul membru în cauză trebuie să publice următoarele informații pe internet sau prin alte mijloace corespunzătoare:

(a) rezultatele consultării publice sau alte instrumente adecvate menționate la punctul [14];

[...]”

54 Or, în această privință este suficient să se arate că, în considerentul (158) al deciziei atacate, Comisia a constatat, fără nicio eroare de fapt, că legea poloneză privind serviciile poștale fusese publicată. În plus, contrar celor susținute de reclamante, din cuprinsul punctului 60 din Cadrul SIEG nu rezultă o obligație a statului membru de a publica rezultatele consultărilor publice separat. În sfârșit, din considerațiile prezentate la punctele 46-50 de mai sus reiese că Comisia putea să aprecieze în mod valabil că cerințele de transparență prevăzute la punctul 14 din Cadrul SIEG au fost respectate, astfel încât concluzia sa corespunzătoare din considerentul (160) al deciziei atacate este lipsită de eroare.

55 Prin urmare, ținând seama de ceea ce precedă, a doua critică trebuie de asemenea înlăturată și, în consecință, fără a fi necesară pronunțarea cu privire la admisibilitatea sa, trebuie înlăturat cel de al doilea motiv în ansamblu.

3. Cu privire la al treilea motiv, întemeiat, pe de o parte, pe încălcarea articolului 106 alineatul (2) TFUE prin faptul că Comisia nu ar fi respectat punctul 52 din Cadrul SIEG și, pe de altă parte, pe încălcarea articolului 7 alineatele (1) și (3)-(5) din Directiva privind serviciile poștale

56 Prin intermediul celui de al treilea motiv invocat, reclamantele susțin că Comisia nu a respectat punctul 52 din Cadrul SIEG și nici articolul 7 alineatele (1) și (3)-(5) din Directiva privind serviciile poștale. În esență, modalitățile fondului de compensare ar fi discriminatorii, disproporționate și ar fi fost adoptate potrivit unei proceduri netransparente. În plus, acestea apreciază că Comisia nu a efectuat o examinare corespunzătoare pentru a stabili dacă obligațiile de serviciu universal impuneau PP să suporte un cost net și constituiau o sarcină „injustă” pentru această întreprindere, în sensul articolului 7 alineatul (3) din Directiva privind serviciile poștale.

57 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că din decizia atacată reiese că quantumul contribuției operatorilor poștali chemați să contribuie la fondul de compensare este stabilit la un anumit procent din cifra lor de afaceri relevantă. Cifra de afaceri luată în considerare este cifra de afaceri provenită, în cursul anului de referință, din furnizarea serviciului universal (în cazul furnizorului de serviciu universal) și din furnizarea serviciilor echivalente (în cazul furnizorului de serviciu universal, precum și în cazul tuturor celorlalți operatori poștali chemați să contribuie la fondul de compensare). Operatorii poștali care au realizat o cifră de afaceri relevantă mai mică de 1 milion de PLN în cursul anului de referință sunt însă scutiți de contribuția la fondul de compensare. În ceea ce privește procentul de stabilire a quantumului maxim al contribuției, acesta este același pentru toți operatorii chemați să contribuie la fondul de compensare și este plafonat la 2% din cifra lor de afaceri relevantă. Acest procent este calculat prin efectuarea unui raport între, pe de o parte, quantumul total al compensației datorate furnizorului de serviciu universal și, pe de altă parte, cifra de afaceri relevantă totală realizată de ansamblul operatorilor poștali chemați să contribuie la fondul de compensare în cursul anului de referință [considerentele (164), (165) și (170) ale deciziei atacate].

- 58 Potrivit legii poloneze privind serviciile poștale, calculul quantumului total al compensației este stabilit prin decizia autorității de reglementare poloneze în domeniul serviciilor poștale (denumită în continuare „UKE”), după verificarea de către un expert independent a calculelor și a documentelor contabile justificative prezentate de PP [considerentul (18) al deciziei atacate]. În această privință, costul net al obligațiilor de serviciu universal ale PP nu dă dreptul la compensare decât dacă furnizarea serviciului universal a cauzat efectiv o pierdere contabilă [considerentul (16) al deciziei atacate]. Dacă trebuie plătită o compensație societății PP, UKE stabilește de asemenea quantumul individual al compensației pentru fiecare operator poștal chemat să contribuie la fondul de compensare [considerentul (19) al deciziei atacate].
- 59 Ținând seama de aceste modalități, Comisia a considerat că metodologia utilizată pentru calcularea quantumului compensației la care avea dreptul PP îndeplinea cerințele Cadrului SIEG, întrucât PP nu primea o compensație decât dacă obligațiile de serviciu universal presupuneau un cost net și reprezentau o sarcină injustă [considerentul (152) al deciziei atacate]. Comisia a considerat de asemenea că quantumul compensației și procentul de stabilire a quantumului maxim al contribuției respectau principiile nediscriminării și proporționalității [considerentele (166) și (171) ale deciziei atacate]. Pe de altă parte, Comisia a considerat că modalitățile fondului de compensare erau transparente întrucât fuseseră publicate în prealabil în legea poloneză privind serviciile poștale [considerentul (176) al deciziei atacate].
- 60 În consecință, Comisia a concluzionat că măsura în discuție nu producea denaturări grave ale concurenței și era compatibilă cu normele în materie de ajutoare de stat [considerentul (177) al deciziei atacate].

a) Cu privire la conținutul celui de al treilea motiv și la caracterul său operant în raport cu critica întemeiată pe încălcarea articolului 7 din Directiva privind serviciile poștale

- 61 Prin intermediul celui de al treilea motiv invocat, reclamantele susțin printre altele că Comisia ar fi încălcat articolul 7 alineatele (1) și (3)-(5) din Directiva privind serviciile poștale.
- 62 Comisia solicită respingerea motivului în întregime. Aceasta susține în special că al treilea motiv este inoperant întrucât este întemeiat pe o eventuală încălcare a articolului 7 din Directiva privind serviciile poștale. Astfel, având în vedere conținutul și domeniul de aplicare ale controlului de către Comisie a compatibilității ajutoarelor de stat, aceasta nu ar trebui să aplice decât normele specifice domeniului respectiv, fără a trebui să verifice și conformitatea măsurii notificate cu alte norme ale Uniunii, respectiv, în speță, cu Directiva privind serviciile poștale.
- 63 În această privință trebuie amintit că, atunci când aplică o procedură referitoare la controlul ajutoarelor de stat, Comisia are obligația, în temeiul economiei generale a tratatului, să respecte coerența dintre dispozițiile care reglementează materia respectivă și alte dispoziții specifice decât cele privind ajutoarele de stat și, astfel, să aprecieze compatibilitatea ajutorului în cauză cu aceste dispoziții specifice (a se vedea Hotărârea din 3 decembrie 2014, Castelnou Energía/Comisia, T-57/11, EU:T:2014:1021, punctul 181 și jurisprudența citată).
- 64 Cu toate acestea, o astfel de obligație se impune Comisiei numai în ceea ce privește modalitățile unui ajutor care sunt atât de indisociabil legate de obiectul ajutorului încât nu ar fi posibil să fie analizate în mod izolat. Obligația nu se impune, în schimb, în ceea ce privește condițiile sau elementele unui ajutor care, deși fac parte din ajutor, pot fi considerate că nu sunt necesare pentru realizarea obiectului său sau pentru funcționarea sa (a se vedea Hotărârea din 3 decembrie 2014, Castelnou Energía/Comisia, T-57/11, EU:T:2014:1021, punctul 182 și jurisprudența citată).

- 65 Astfel, o obligație a Comisiei de a lua poziție în mod definitiv, indiferent care ar fi legătura dintre modalitățile și obiectul ajutorului în cauză, în cadrul unei proceduri referitoare la controlul ajutoarelor de stat, privind existența sau inexistența unei încălcări a dispozițiilor dreptului Uniunii distincte de cele de la articolele 107 și 108 TFUE coroborate, dacă este cazul, cu articolul 106 TFUE, ar fi contrară, pe de o parte, normelor și garanțiilor procedurale – în parte foarte divergente și implicând consecințe juridice distincte – care sunt proprii procedurilor special prevăzute pentru controlul aplicării acestor dispoziții și, pe de altă parte, principiului autonomiei procedurilor administrative și căilor de recurs. O astfel de obligație ar fi contrară de asemenea derogării de la normele tratatului prevăzute de articolul 106 alineatul (2) TFUE, care nu ar putea să își producă niciodată efectele dacă aplicarea sa ar trebui să asigure în același timp respectarea deplină a normelor de la care aceasta derogă (a se vedea Hotărârea din 3 decembrie 2014, Castelnou Energía/Comisia, T-57/11, EU:T:2014:1021, punctul 183 și jurisprudența citată).
- 66 Prin urmare, dacă modalitățile ajutorului în cauză sunt legate indisociabil de obiectul acestuia, conformitatea sa cu alte dispoziții decât cele privind ajutoarele de stat va fi apreciată de Comisie în cadrul procedurii prevăzute de articolul 108 TFUE și această apreciere va putea conduce la o declarație de incompatibilitate a ajutorului în cauză cu piața internă. În schimb, dacă modalitățile ajutorului în cauză pot fi disociate de obiectul acestuia, Comisia nu are obligația să aprecieze conformitatea sa potrivit altor dispoziții decât cele privind ajutoarele de stat în cadrul procedurii prevăzute de articolul 108 TFUE (a se vedea Hotărârea din 3 decembrie 2014, Castelnou Energía/Comisia, T-57/11, EU:T:2014:1021, punctul 184 și jurisprudența citată).
- 67 Pe de altă parte, trebuie amintit de asemenea că s-a statuat deja că modul de finanțare a unui ajutor poate determina incompatibilitatea cu piața internă a ansamblului sistemului de stat în discuție, astfel încât, în acest caz, Comisia este obligată să examineze ajutorul cu luarea în considerare și a efectelor economice și juridice pe care le poate produce finanțarea sa (a se vedea în acest sens Hotărârea din 21 iulie 2011, Alcoa Trasformazioni/Comisia, C-194/09 P, EU:C:2011:497, punctul 48).
- 68 În speță, trebuie să se constate că măsura de ajutor în discuție urmărește acoperirea costului net al obligațiilor de serviciu universal ale PP prin intermediul unui fond de compensare alimentat prin contribuțiile impuse anumitor operatori poștali.
- 69 Or, în considerentul (163) al deciziei atacate, Comisia a considerat în mod expres că era necesar să se examineze modalitățile fondului de compensare în detaliu pentru a se aprecia compatibilitatea măsurii de ajutor în discuție. În special, aceasta a considerat că „stabilirea contribuțiilor operatorilor poștali la un nivel adecvat (cu alte cuvinte, la un nivel proporțional și nediscriminatoriu) [era] deosebit de importantă” [considerentul (163) al deciziei atacate].
- 70 În plus, Comisia însăși a făcut referire în mod explicit nu numai la Directiva privind serviciile poștale, ci și la compatibilitatea măsurii în discuție cu directiva menționată în partea din decizia atacată referitoare la aprecierea compatibilității măsurii în discuție [considerentele (122), (137), (139), (152) și (163) ale deciziei atacate].
- 71 În consecință, contrar celor susținute de Comisie, modalitățile de finanțare necesare funcționării fondului de compensare sunt legate indisociabil de obiectul ajutorului însuși, și anume de compensarea pentru PP a obligațiilor sale de serviciu universal. Astfel, fără a se aduce atingere întinderii controlului pe care Comisia era obligată să îl efectueze în această privință în speță, argumentația sa privind caracterul inoperant al celui de al treilea motiv în măsura în care este întemeiat pe încălcarea articolului 7 din Directiva privind serviciile poștale trebuie să fie respinsă.
- 72 Prin urmare, este necesar să se examineze în întregime al treilea motiv, care cuprinde în esență patru aspecte. Prin intermediul primului aspect, reclamantele susțin că Comisia a încălcat principiul nediscriminării și alte dispoziții atunci când a considerat că era posibil ca procentul de stabilire a cuantumului maxim al contribuției să se aplice în mod uniform furnizorilor de servicii universale și

furnizorilor de servicii echivalente [a se vedea considerentul (166) al deciziei atacate]. Prin intermediul celui de al doilea aspect, reclamantele susțin că Comisia a încălcat principiul proporționalității atunci când a considerat că procentul de stabilire a cuantumului maxim al contribuției, precum și pragul de venit de 1 milion de PLN erau adecvate [a se vedea considerentele (168) și (171) ale deciziei atacate]. Prin intermediul celui de al treilea aspect, reclamantele critică concluzia Comisiei potrivit căreia mecanismul fondului de compensare era transparent [a se vedea considerentul (176) al deciziei atacate]. Prin intermediul celui de al patrulea aspect, reclamantele susțin că Comisia a săvârșit o eroare, pe de o parte, prin faptul că nu a efectuat o examinare adecvată a măsurii pentru a stabili dacă obligațiile de serviciu universal impuneau societății PP să suporte un cost net și constituiau o sarcină financiară „injustă” pentru această întreprindere și, pe de altă parte, prin faptul că a considerat că pierderile suferite de PP constituiau o asemenea sarcină financiară injustă [considerentul (152) al deciziei atacate].

b) Cu privire la primul aspect, întemeiat pe caracterul pretins discriminatoriu al procentului de stabilire a cuantumului maxim al contribuției

- 73 În esență, reclamantele susțin că Comisia a săvârșit o eroare de apreciere atunci când a concluzionat că aplicarea uniformă a procentului de stabilire a cuantumului maxim al contribuției în cazul furnizorilor de servicii universale și al furnizorilor de servicii echivalente respecta principiul nediscriminării [considerentul (166) al deciziei atacate]. În acest sens, Comisia ar fi încălcat punctul 52 din Cadrul SIEG, articolul 7 alineatele (3)-(5) din Directiva privind serviciile poștale, precum și principiul nediscriminării.
- 74 În susținerea acestui prim aspect, recurențele invocă două argumente. Pe de o parte, ele arată că furnizorii de servicii universale și furnizorii de servicii echivalente nu sunt într-o situație comparabilă și că, în consecință, aplicarea uniformă a procentului de stabilire a cuantumului maxim al contribuției încalcă principiul nediscriminării. Pe de altă parte, reclamantele susțin că furnizorii de servicii de curierat, în sensul de curierat rapid, se găsesc într-o situație comparabilă cu cea a operatorilor poștali chemați să contribuie la fondul de compensare și că, în consecință, scutirea lor de obligația de a contribui la fondul de compensare încalcă principiul nediscriminării.
- 75 În speță, atât din considerentul (163) al deciziei atacate, prin care se pune în aplicare punctul 52 din Cadrul SIEG, cât și din articolul 7 alineatul (5) din Directiva privind serviciile poștale rezultă că stabilirea operatorilor poștali chemați să contribuie la fondul de compensare trebuie să respecte principiul nediscriminării.
- 76 În această privință, potrivit unei jurisprudențe consacrate, principiul nediscriminării, denumit și principiul egalității de tratament, în calitate de principiu general al dreptului Uniunii, impune ca situații comparabile să nu fie tratate în mod diferit și ca situații diferite să nu fie tratate în același mod, cu excepția cazului în care un astfel de tratament este justificat în mod obiectiv. Caracterul comparabil al unor situații diferite se apreciază având în vedere toate elementele care le caracterizează. Aceste elemente trebuie să fie determinate și evaluate în special în funcție de obiectul și de finalitatea actului Uniunii care instituie distincția în cauză. În plus, trebuie luate în considerare principiile și obiectivele domeniului din care face parte actul respectiv (a se vedea Hotărârea din 12 decembrie 2014, Banco Privado Português și Massa Insolvente do Banco Privado Português/Comisia, T-487/11, EU:T:2014:1077, punctul 139 și jurisprudența citată).
- 77 În primul rând, în ceea ce privește obiectul măsurii în discuție, este cert că aceasta urmărește compensarea pentru PP a costului net rezultat din obligațiile sale de serviciu universal și finanțarea acestei compensări prin intermediul unui fond de compensare la care sunt ținute să contribuie anumiți operatori poștali [considerentul (12) al deciziei atacate].

- 78 În al doilea rând, în vederea determinării întreprinderilor cărora li s-ar putea solicita să contribuie la fondul de compensare, trebuie arătat că, potrivit considerentului (27) al Directivei privind serviciile poștale, statele membre ar trebui să analizeze dacă, din perspectiva utilizatorilor, serviciile furnizate de aceste întreprinderi pot fi considerate servicii care intră în sfera serviciului universal, deoarece sunt substituibile, într-un grad suficient de mare, serviciului universal, luând în considerare caracteristicile acestora, inclusiv acelea care aduc un plus de valoare, precum și utilizarea preconizată și modul de tarifare.
- 79 În raport cu aceste principii trebuie să se verifice, pe de o parte, dacă furnizorul de serviciu universal și furnizorii de servicii echivalente sunt într-o situație comparabilă și, pe de altă parte, dacă operatorii poștali chemați să contribuie la fondul de compensare și furnizorii de servicii de curierat, în sensul de curierat rapid, sunt într-o situație comparabilă.

1) Cu privire la comparația dintre operatorul de serviciu universal și operatorii de servicii echivalente

- 80 Reclamantele susțin că aplicarea uniformă a procentului de stabilire a cuantumului maxim al contribuției atât operatorilor de serviciu universal, cât și furnizorilor de servicii echivalente are un caracter discriminatoriu prin faptul că situațiile acestora ar fi diferite.
- 81 Această situație s-ar regăsi în special atunci când piața pe care operează furnizorii de serviciu universal nu cuprinde, în definitiv, decât un singur operator, în speță PP, și, prin urmare, nu ar fi cu adevărat competitivă, spre deosebire de piața la care pot avea acces și pe care își pot desfășura activitățile furnizorii de servicii echivalente. Din gestionarea serviciului universal care i-a fost încredințată, PP ar genera, de altfel, proporțional mai multe venituri decât cele provenite din servicii echivalente, care, fiind supuse concurenței, pot produce doar marje de profit net inferioare. Pe aceste două tipuri distincte de piață, operatorii în cauză nu pot fi supuși, așadar, aceleași cote de contribuție. Modalitățile de funcționare a fondului de compensare ar fi cu atât mai discriminatorii cu cât ar permite societății PP să recupereze, prin intermediul finanțării costului net al serviciilor universale, marja pe care ar pierde-o acest furnizor, după caz, pe piața serviciilor echivalente, permițându-i astfel să propună tarife anormal de scăzute și să excludă practic orice formă de concurență, în special în cadrul procedurilor de atribuire a contractului de achiziții publice care pun întreprinderile interesate în concurență unele cu altele.
- 82 Comisia răspunde că reclamantele sunt, dimpotrivă, într-o situație comparabilă în mod esențial cu cea a PP, întrucât serviciile poștale universale și cele echivalente ar constitui o singură piață, dat fiind că toți operatorii în cauză desfășoară, în definitiv, aceleași tip de activitate economică.
- 83 Republica Polonă susține că aplicarea uniformă a procentului de stabilire a cuantumului maxim al contribuției nu poate fi discriminatorie în speță, deoarece, întrucât se aplică unor operatori cu venituri diferite în funcție de serviciile echivalente furnizate, o asemenea compensare nu poate avea ca rezultat un tratament discriminatoriu, dat fiind că acești operatori acționează în situații de piață diferite.
- 84 În această privință, trebuie să se constate că serviciile poștale universale și serviciile poștale echivalente prezintă caracteristici similare. Astfel, trebuie să se constate că, în conformitate cu articolul 2 din legea poloneză privind serviciile poștale, serviciile poștale echivalente cuprind în special trimerile de scrisori și de colete poștale având aceeași greutate și aceleași dimensiuni cu cele prevăzute pentru serviciile universale. În consecință, chiar dacă furnizorii de servicii echivalente pot încerca să se distingă de serviciile universale prin prestații suplimentare sau prin acordarea de reduceri, nu este mai puțin adevărat că serviciile universale și serviciile echivalente trebuie să fie considerate interschimbabile din punctul de vedere al consumatorilor în raport cu caracteristicile lor intrinseci.

- 85 În al doilea rând, trebuie amintit că obiectul măsurii în discuție este compensarea pentru furnizorul de serviciu universal a costului net care decurge din obligațiile sale de serviciu universal. Or, întrucât măsura în discuție nu dă acest drept la compensare decât cu condiția ca furnizarea serviciului universal să conducă la pierderi contabile, compensarea pierderilor respective nu se poate face, prin definiție, decât prin intermediul altor venituri decât cele care provin din furnizarea serviciului universal. În consecință, prin calcularea quantumului contribuției datorate de PP pe baza cifrei de afaceri rezultate nu numai din furnizarea de către aceasta de servicii echivalente, ci și din furnizarea celor legate de obligațiile sale de serviciu universal, măsura în discuție impune în realitate societății PP să verse la fondul de compensare o contribuție în procent mai mare din cifra sa de afaceri provenită din furnizarea de servicii echivalente decât contribuția de 2 % impusă celorlalți furnizori de servicii echivalente.
- 86 În al treilea rând, trebuie să se constate că afirmațiile reclamantelor în ceea ce privește eventualele practici de prețuri agresive și de subvenționare încrucișată ale PP sunt lipsite de relevanță în sensul prezentei cauze. Astfel de comportamente, care ar putea fi examinate în raport cu articolele 101 și 102 TFUE, sunt lipsite de relevanță pentru examinarea conformității măsurii în discuție în raport cu sistemul de control al ajutoarelor de stat.
- 87 În lumina a ceea ce precedă, trebuie respinsă critica referitoare la aplicarea uniformă a procentului de stabilire a quantumului maxim al contribuției atât în cazul operatorilor de serviciu universal, cât și în cazul furnizorilor de servicii echivalente.

2) Cu privire la comparația cu serviciile de curierat

- 88 Reclamantele susțin că obligația care le este impusă de a contribui la fondul de compensare este discriminatorie întrucât furnizorii de servicii de curierat, în sensul de curierat rapid, nu sunt vizați de această obligație, deși se află într-o situație comparabilă cu a lor.
- 89 Reclamantele arată în special că astfel de servicii „includ servicii de trimitere de scrisori și de colete poștale având aceeași greutate și aceleași dimensiuni cu cele aferente serviciilor universale”. Aceste servicii de curierat ar fi, așadar, interschimbabile cu serviciile universale în raport cu criteriile stabilite prin Directiva privind serviciile poștale, în special cu considerentul (27) al acesteia. Acest lucru ar fi valabil în ceea ce privește utilizarea lor, tariful lor sau chiar condițiile prestării lor, precum obligația de a respecta un termen stabilit pentru livrarea trimiterilor care s-ar impune tuturor serviciilor poștale, ca și în ceea ce privește monitorizarea trimiterilor, care nu ar mai fi rezervată acestor servicii de curierat și ar face parte din serviciile standard prestate de furnizorii de servicii universale sau de servicii echivalente. În sfârșit, prețurile serviciilor de curierat nu ar fi „considerabil diferite de cele ale serviciilor universale, ci, în numeroase cazuri, [ar fi] chiar inferioare”.
- 90 Comisia și Republica Polonă arată că aceste servicii de curierat nu sunt comparabile cu serviciile echivalente. Astfel, potrivit Comisiei, doar primele prevăd, pe de o parte, colectarea trimiterii poștale direct de la expeditor și, pe de altă parte, înmânarea acestei trimiteri destinatarului. În plus, potrivit Republicii Polone, diferența dintre aceste două servicii rezidă în special în preț. Acesta face distincția dintre serviciile de curierat și serviciile poștale universale, întrucât primele sunt în mod necesar mai scumpe decât cele din urmă.
- 91 În această privință, în primul rând, trebuie să se observe că serviciile de curierat, în sensul de curierat rapid, se disting de serviciile poștale universale prin caracteristicile lor.
- 92 Astfel, serviciile de curierat rapid se diferențiază de serviciul poștal universal prin valoarea adăugată care este adusă în beneficiul fiecărui client, valoare pentru care acest utilizator acceptă, astfel, să plătească o sumă mai mare. Asemenea servicii corespund, așadar, unor oferte comerciale specifice

care pot fi separate de serviciul de interes general și care satisfac necesitățile speciale care impun anumite prestații suplimentare pe care serviciul poștal tradițional nu le oferă (Hotărârea din 15 iunie 2017, *Ilves Jakelu*, C-368/15, EU:C:2017:462, punctul 24).

- 93 Astfel, potrivit jurisprudenței Curții, colectarea de la domiciliu, combinată cu o mai mare rapiditate sau flexibilitate în livrare, precum și predarea obiectului poștal destinatarului sunt prestări specifice clar dissociabile de „serviciul poștal tradițional”, acesta din urmă fiind definit ca un serviciu în beneficiul tuturor utilizatorilor, pe întreg teritoriul statului membru în cauză, la tarife uniforme și în condiții de calitate similare (a se vedea în acest sens Hotărârea din 19 mai 1993, *Corbeau*, C-320/91, EU:C:1993:198, punctele 15 și 19).
- 94 Contrar celor susținute de reclamante, astfel de aprecieri sunt încă valabile în prezent. Reclamantele nu demonstrează de altfel în ce fel „schimbările și transformările [...] intervenite pe piața serviciilor poștale” din anul 1993, data hotărârii menționate la punctul 93 de mai sus, le-ar fi făcut să devină caduce.
- 95 *Primo*, numai serviciul de curierat rapid prevede colectarea directă a obiectului poștal de la expeditor, precum și înmânarea acestui obiect destinatarului în cauză. Aceste prestații constituie o valoare adăugată din punctul de vedere al utilizatorului, în comparație cu serviciile poștale universale, care obligă utilizatorii să aducă ei înșiși corespondența la un punct de colectare și se limitează la depunerea corespondenței menționate în cutia poștală de la adresa indicată a destinatarului.
- 96 Contrar celor susținute de reclamante, nici posibilitatea unor trimiteri recomandate cu confirmare de primire și posibilitate de monitorizare, nici „multiplicarea [pe piață a] punctelor de depunere și de primire a trimiterilor” destinate serviciilor de curierat nu permit să se constate existența unui grad de interschimbabilitate a serviciilor universale și a serviciilor de curierat suficient pentru a le considera ca făcând parte din una și aceeași piață. Pe de o parte, în ceea ce privește trimiterile recomandate cu confirmare de primire, acestea nu reprezintă marea majoritate a trimiterilor acoperite de serviciul universal și obligă în continuare utilizatorii să aducă ei înșiși trimiterea la un punct de colectare. Pe de altă parte, în ceea ce privește punctele de depunere și de primire a trimiterilor, acestea nu constituie decât servicii suplimentare în raport cu serviciile de colectare de la domiciliu și de înmânare către destinatari a obiectului poștal care le-a fost încredințat.
- 97 *Secundo*, chiar dacă respectarea termenelor de trimitere s-ar impune tuturor serviciilor poștale, inclusiv serviciilor de curierat, trebuie să se constate să aceste servicii oferă de asemenea posibilități de trimitere mult mai rapide. Or, aceste prestații constituie de asemenea o valoare adăugată din punctul de vedere al utilizatorului în comparație cu serviciile poștale universale.
- 98 În consecință, tocmai din cauza specificității prestării lor și a valorii lor adăugate, serviciile de curierat rapid nu pot fi considerate interschimbabile cu serviciile poștale universale.
- 99 În al doilea rând, reclamantele au susținut de asemenea că, în cadrul anumitor state membre, obligația de finanțare a costului net al serviciului poștal universal ar reveni tuturor furnizorilor de servicii poștale și că, prin urmare, furnizorii de servicii de curierat s-ar găsi într-o situație comparabilă cu ceilalți furnizori de servicii care intră în sfera serviciului universal.
- 100 Or, raportul intitulat „Instituția operatorului poștal desemnat în Uniunea Europeană” al Instytut Pocztowy, furnizat în anexă la cererea introductivă, pe care se sprijină reclamantele, nu este suficient pentru a susține o asemenea afirmație. Astfel, deși raportul respectiv arată că o contribuție la un fond de compensare poate fi cerută, în Franța și în Spania, „tuturor operatorilor”, în Portugalia, „tuturor operatorilor autorizați”, în Austria, „tuturor operatorilor autorizați ale căror venituri depășesc 1 milion de euro” și, în Grecia, „tuturor operatorilor poștali autorizați”, trebuie arătat că acesta nu prezintă date care să permită identificarea cu precizie a furnizorilor care pot contribui efectiv la diferitele fonduri de compensare, precum, spre exemplu, calculul contribuției fiecărui furnizor din țara în discuție. Astfel,

deși toți furnizorii de servicii poștale ar trebui să contribuie la fondul de compensare, dacă contribuția fiecărui furnizor este calculată proporțional cu numărul de trimiteri poștale pe care le-a transmis în domeniul serviciului universal, furnizorii de servicii de curierat ar putea fi de fapt scutiți de contribuție. În plus, fiind întrebată cu privire la acest aspect în ședință, Comisia a afirmat că a examinat practica statelor membre în această privință și că a ajuns la concluzia, necontrazisă de altfel de reclamante, că niciunul dintre statele pentru care deținea informații nu ar considera în prezent că serviciile de curierat, în sensul de curierat rapid, sunt echivalente cu serviciul poștal universal. În orice caz, trebuie să se constate că considerațiile cuprinse la punctele 91-98 de mai sus și care privesc specificitatea acestor servicii permit în sine să se respingă argumentul prezentat aici de reclamante.

- 101 În al treilea rând, este de asemenea lipsit de relevanță pentru aprecierea respectării principiului nediscriminării argumentul potrivit căruia repartizarea obligației de plată a contribuției la fondul de compensare instituit în sectorul paralel al telecomunicațiilor ar fi mai uniformă decât cea care se aplică în sectorul poștal. Deși o asemenea împrejurare, presupunând că este relevantă, poate fi luată în considerare în ceea ce privește aprecierea caracterului proporțional sau neproporțional al cotei de contribuție reținute (a se vedea punctul 135 și următoarele de mai jos), aceasta nu are, în schimb, nicio incidență asupra criticii întemeiate pe caracterul pretins discriminatoriu al fondului de compensare instituit în sectorul poștal, care trebuie să fie apreciat doar între operatorii activi din acest sector.
- 102 În aceste condiții, trebuie să se concluzioneze că excluderea serviciilor de curierat de la finanțarea fondului de compensare nu constituie o atingere adusă principiului nediscriminării. Prin urmare, Comisia a putut să considere fără a săvârși nicio eroare, în considerentul (166) al deciziei atacate, că aplicarea uniformă a procentului de stabilire a cuantumului maxim al contribuției în cazul tuturor operatorilor de pe piața serviciilor poștale asupra furnizării de către aceștia de servicii universale sau echivalente a garantat o contribuție nediscriminatorie, fiecare operator contribuind astfel proporțional cu veniturile obținute din propriile sale activități.
- 103 Ținând seama de ceea ce precedă, primul aspect trebuie să fie respins în întregime.

c) Cu privire la al doilea aspect, întemeiat pe caracterul pretins disproporțional al procentului de stabilire a cuantumului maxim al contribuției și al pragului de venit supus contribuției

- 104 În esență, reclamantele susțin că Comisia a săvârșit o eroare de apreciere atunci când a concluzionat că procentul de stabilire a cuantumului maxim al contribuției – și anume 2 % din cifra de afaceri relevantă – și pragul de venit de 1 milion de PLN erau adecvate [a se vedea considerentele (168) și (171) ale deciziei atacate]. Ele susțin că aceste modalități ale sistemului preconizat au avut ca efect „blocarea accesului pe piața serviciilor poștale sau cel puțin [au provocat] denaturări semnificative ale concurenței”.
- 105 În această privință, reclamantele susțin că procentul de stabilire a cuantumului maxim al contribuției ar fi fost stabilit fără ca autoritățile poloneze să fi strâns suficiente informații, în lipsa, printre altele, a unor studii de piață serioase, și fără să fi consultat toți actorii în cauză. Acest procent nu ar fi fost stabilit decât cu scopul de a nu se recurge la o finanțare publică pentru a se asigura viabilitatea fondului de compensare.
- 106 Lipsa proporționalității procentului de stabilire a cuantumului maxim al contribuției ar fi, pe de altă parte, confirmată de faptul că fondul de compensare prevăzut în cadrul pieței paralele a serviciilor de telecomunicații prevede o cotă maximă de contribuție care ar fi de numai 1 % din venituri, iar nu de 2 %.
- 107 Reclamantele adaugă că, contrar celor arătate de Comisie în considerentul (167) al deciziei atacate, cota de 2 % nu ar fi fost stabilită în faza de consultare publică, ci după finalizarea acestor discuții.

- 108 În plus, în ceea ce privește pragul de venit de la care contribuția este obligatorie, reclamantele contestă pertinenta metodei reținute de autoritățile poloneze, care a fost validată de Comisie. Această metodă ar consta în aprecierea acestui prag prin referire la cel reținut pentru operatorii de telecomunicații și prin utilizarea unui coeficient corector pentru a ține seama de dimensiunea mai redusă a pieței serviciilor poștale, ale cărei rentabilitate și venituri ar fi mai mici. În cazul reclamantelor însă nu ar fi trebuit aplicat niciun coeficient corector și ar fi trebuit să fie reținut de către autoritățile poloneze același prag cu cel reținut pentru piața paralelă a telecomunicațiilor, și anume 4 milioane de PLN. Asemănător soluției adoptate în cazul pieței telecomunicațiilor, pragul ar fi trebuit să cuprindă veniturile generate de toate activitățile din sectorul poștal, iar nu doar de cele din sfera serviciilor universale. În definitiv, pragul de venit reținut ar lipsi de rentabilitate activitatea reclamantelor în sectorul serviciilor echivalente, deși acestea sunt totuși obligate să contribuie la fondul de compensare.
- 109 În sfârșit, reclamantele reproșează Comisiei că nu le-a consultat cu privire la nivelul veniturilor și al profitului obținute din serviciile echivalente, astfel încât această instituție ar fi interpretat în mod eronat, tot din acest motiv, datele comunicate de autoritățile poloneze.
- 110 Comisia solicită respingerea acestei critici. Ea arată că procentul de stabilire a cuantumului maxim al contribuției reținut pentru finanțarea serviciului universal în sectorul serviciilor de telecomunicații, precum și pragul de venit aplicabil societăților care își desfășoară activitatea pe această piață nu pot fi aceleași cu cele aplicabile finanțării serviciului poștal universal, întrucât sectorul paralel al telecomunicațiilor generează, prin natura și prin întinderea serviciilor sale, venituri și profit mai mari decât sectorul poștal.
- 111 În plus, lipsa consultării tuturor operatorilor de către autoritățile poloneze, presupunând că ar fi dovedită, nu poate fi invocată în mod util împotriva deciziei atacate. În orice caz, având în vedere datele de care dispunea Comisia atunci când a adoptat decizia atacată, modalitățile de compensare puteau fi considerate ca fiind suficient de adecvate. Aceste date ar privi printre altele nivelul de rentabilitate de 7,6 % al grupului Integer.pl, din care fac parte reclamantele, precum și nivelul de rentabilitate de 5,5 % înregistrat pentru PP și pragul de venit, întrucât pragul de 1 milion de PLN ar fi permis oricărui nou operator, ținând seama în special de structura concretă a pieței serviciilor poștale, să amâne momentul contribuției sale la fondul de compensare și, prin urmare, să nu descurajeze alți operatori să intre eventual pe piață.
- 112 Republica Polonă susține în esență că cota de contribuție nu era disproporționată, întrucât nu expunea concurenții riscului de a fi eliminați de pe piața serviciilor poștale și nici nu descuraja noii operatori să intre pe aceasta în mod liber.
- 113 Cu titlu introductiv, trebuie arătat că argumentația reclamantelor nu privește caracterul proporțional al compensației acordate societății PP ca furnizor de serviciu universal, ci numai modalitățile de finanțare a acesteia. În special, reclamantele contestă temeinicia aprecierilor Comisiei potrivit cărora procentul de stabilire a cuantumului maxim al contribuției (cu alte cuvinte, cota de 2 %) și un prag de venit stabilit la 1 milion de PLN respectă principiul proporționalității.
- 114 În această privință trebuie amintit că controlul proporționalității constituie unul dintre controalele pe care Comisia are obligația să le efectueze în cadrul verificării compatibilității unei măsuri de ajutor de stat cu dispozițiile articolului 106 alineatul (2) TFUE (Hotărârea din 3 decembrie 2014, Castelnou Energía/Comisia, T-57/11, EU:T:2014:1021, punctul 147).
- 115 Pe de altă parte, potrivit unei jurisprudențe constante, controlul caracterului proporțional al unei măsuri care vizează executarea unei misiuni de SIEG se limitează la a verifica dacă măsura prevăzută este necesară pentru ca misiunea SIEG în cauză să poată fi îndeplinită în condiții acceptabile din punct de vedere economic sau, invers, dacă măsura în cauză este vădit inadecvată în raport cu obiectivul urmărit (a se vedea Hotărârea din 3 decembrie 2014, Castelnou Energía/Comisia, T-57/11, EU:T:2014:1021, punctul 150 și jurisprudența citată).

116 De asemenea, în ceea ce privește controlul exercitat de Tribunal cu privire la aprecierile făcute de Comisie într-o decizie adoptată în urma unei proceduri preliminare de examinare, trebuie amintit că acesta trebuie să fie efectuat în funcție de informațiile de care Comisia putea să dispună la momentul la care a adoptat o asemenea decizie (a se vedea Hotărârea din 22 decembrie 2008, *Régie Networks*, C-333/07, EU:C:2008:764, punctul 81 și jurisprudența citată).

1) Cu privire la caracterul proporțional al procentului de stabilire a cuantumului maxim al contribuției

117 Din dosar reiese că, în urma procedurii preliminare de examinare și în lipsa unor date referitoare la rata de rentabilitate a operatorilor poștali chemați să contribuie la fondul de compensare, Comisia s-a întemeiat în principal, în scopul stabilirii caracterului proporțional al procentului de stabilire a cuantumului maxim al contribuției, pe rata de rentabilitate a PP în materie de servicii echivalente și pe decizii anterioare privind alte state membre [considerentele (167)-(169) ale deciziei atacate].

118 În această privință, în primul rând, Comisia era îndreptățită să ia în considerare rata de rentabilitate a PP în materie de servicii echivalente. Desigur, după cum a recunoscut în nota de subsol 66, la care face trimitere considerentul (168) al deciziei atacate, o asemenea comparație poate părea imperfectă pentru motivul că PP beneficiază de economiile de scară de care nu beneficiază ceilalți operatori ținuți să contribuie la fondul de compensare. Comisia putea totuși să considere în mod rezonabil că ceilalți operatori puteau atinge o rată de rentabilitate similară celei a PP, operatorul public istoric, datorită eficacității, eficienței și flexibilității lor mai mari și, prin urmare, capacității lor mai mari de a se concentra pe segmentele cele mai rentabile ale pieței (a se vedea nota de subsol 66 din decizia atacată).

119 Această apreciere este cu atât mai plauzibilă cu cât rata de rentabilitate luată în considerare de Comisie, și anume o rată de aproximativ 5,5 %, era similară celei care reiese din studiile realizate în cadrul unor decizii precedente ale Comisiei, referitoare la Grecia și la Belgia, privind operatori poștali istorici din alte state membre, care sunt menționate în nota de subsol 67, la care face trimitere considerentul (168) al deciziei atacate. Pe de altă parte, chiar presupunând că Comisia nu beneficia de o mare experiență în sectorul serviciilor poștale, ea dispunea totuși de informațiile obținute din experiența dobândită în cadrul acestor decizii. Cu ocazia examinării fondului de compensare grec, Comisia a constatat, de exemplu, că contribuția maximă cerută concurenților operatorului istoric ar fi superioară propriului profit al operatorului menționat în zonele urbane, care erau, în plus, un sector rezervat, ceea ce a determinat-o să deschidă în această privință procedura oficială de investigare. În speță, în schimb, Comisia putea să constate în mod legitim că procentul de stabilire a cuantumului maxim al contribuției nu depășea rata de rentabilitate de 5,5 %.

120 În plus, este necesar să se constate că critica reclamantelor împotriva luării în considerare a ratei de rentabilitate a PP pentru a aprecia procentul de stabilire a cuantumului maxim al contribuției este contrazisă de ratele de rentabilitate pe care le menționează ele însele în cererile lor introductive. Reclamantele arată astfel că au atins o rată de rentabilitate de 5,6 % pentru activitatea lor de furnizare de servicii poștale în anul 2013, care este singurul an relevant pentru prezentul litigiu și pentru care reclamantele au fost chemate să contribuie la fondul de compensare. Or, chiar dacă s-ar considera că aceste rate privesc toate activitățile poștale ale reclamantelor, iar nu doar furnizarea de servicii echivalente de către acestea, reclamantele admit totuși că aceste rate „permit prezentarea și a rezultatelor acestei ramuri de activitate”, cu alte cuvinte, cea a serviciilor echivalente, datorită „structurii omogene a costurilor”.

121 În această privință, contrar celor susținute de reclamante, din decizia atacată și în special din considerentul (168) al acesteia nu reiese că Comisia a apreciat că operatorii chemați să contribuie la fondul de compensare ar atinge o rată de rentabilitate de 5,5 % pentru furnizarea de servicii

echivalente de către aceștia, după deducerea contribuției la fondul de compensare. Dimpotrivă, din dosarele în discuție reiese că analiza Comisiei a ținut seama de rata de rentabilitate a unor asemenea servicii anterior, iar nu ulterior aplicării cotei de contribuție.

- 122 De asemenea, împrejurarea că rata de rentabilitate a grupului Integer.pl, menționată de Comisie în nota de subsol 68 în sprijinul raționamentului său, privește toate activitățile generate de acest grup, nu doar cele care intră în sfera serviciilor echivalente, nu poate fi suficientă pentru a repune în discuție plauzibilitatea aprecierii efectuate de Comisie în decizia atacată. Trebuie să se constate că Comisia nu pretinde că este vorba despre rata de rentabilitate pentru sectorul serviciilor echivalente, ci de rata de rentabilitate pentru întregul grup, care cuprinde opt societăți, dintre care două sunt în concurență directă cu PP întrucât oferă servicii echivalente. În consecință, deși rata de rentabilitate a grupului Integer.pl nu permite în sine susținerea raționamentului Comisiei referitor la procentul de stabilire a cuantumului maxim al contribuției, ea constituie un indiciu susceptibil să consolideze plauzibilitatea tezei potrivit căreia o rentabilitate de aproximativ 5,5 % putea fi probabil atinsă de concurenții societății PP în sectorul serviciilor echivalente.
- 123 În al doilea rând, Comisia nu a săvârșit nicio eroare prin faptul că nu și-a infirmat raționamentul în raport cu informațiile furnizate de Ogólnopolski Związek Pracodawców Niepublicznych Operatorów Pocztowych (Sindicatul național al angajatorilor de operatori poștali nepublici, denumit în continuare „OZPNOP”) într-o corespondență adresată serviciilor acestei instituții la 24 iulie 2015, în care se face referire, pe de o parte, la o scrisoare a Inpost prezentată în fața autorităților poloneze în cursul lucrărilor legislative care au condus la adoptarea legii privind serviciile poștale, în care Inpost arăta că „pragul de rentabilitate [a serviciilor poștale în Polonia] se [situează] în prezent între 1 și 2,5 % din profit”, și, pe de altă parte, la intervenția reprezentantului OZPNOP în fața autorităților poloneze la 5 decembrie 2012, în care acesta preciza că „[la] această dată, rentabilitatea sau pragul de rentabilitate a operatorilor comerciali [...] oscil[ează] între 1 și 2,5 %”.
- 124 Astfel, se dovedește că rata de rentabilitate prezentată Comisiei în corespondența OZPNOP era calculată luându-se în considerare toți operatorii poștali, deși numai operatorii chemați să contribuie la fondul de compensare sunt cei mai mari actori din acest sector, cei a căror cifră de afaceri depășește 1 milion de PLN. Comisia era, așadar, îndreptățită să considere că o asemenea rată reprezenta mai puțin fidel situația care urma să fie apreciată decât rata de rentabilitate a PP în materie de servicii echivalente sau ratele de rentabilitate observate în alte state membre. De altfel, nu se contestă că rata de rentabilitate menționată de OZPNOP nu privește decât anul 2012 și, prin urmare, nu acoperă perioada avută în vedere prin decizia atacată.
- 125 În orice caz, reclamantele au omis să prezinte pe parcursul procesului elemente susceptibile să stabilească atât realitatea, cât și pertinenta ratei medii de rentabilitate menționate Comisiei în corespondența OZPNOP. În special, acestea nu și-au precizat niciodată rata de rentabilitate proprie, prin comparație, printre altele, cu ratele utilizate de Comisie pentru a aprecia procentul de stabilire a cuantumului maxim al contribuției.
- 126 În al treilea rând, în ceea ce privește argumentul întemeiat pe faptul că procentul de stabilire a cuantumului maxim al contribuției la fondul de compensare prevăzut în sectorul paralel al telecomunicațiilor este de doar 1 %, o asemenea împrejurare nu poate fi suficientă pentru a se stabili că o cotă fixată la 2 % în sectorul poștal ar fi disproporționată.
- 127 Astfel, din dosar nu reiese că aceste sectoare sunt comparabile atât în ceea ce privește operatorii, cât și în ceea ce privește veniturile generate. În acest sens, contrar celor afirmate de reclamante în memoriile în replică, un prag de venit inferior nu ar justifica aplicarea unei cote de asemenea inferioare, ci, dimpotrivă, ar presupune aplicarea unei cote superioare, tocmai pentru a compensa o bază de impozitare mai mică.

- 128 Prin urmare, Comisia putea considera că era rezonabil să se ia în considerare o rată de rentabilitate de 5,5 % în materie de servicii universale sau echivalente în Polonia și că, pe cale de consecință, procentul de stabilire a cuantumului maxim al contribuției la fondul de compensare, respectiv maximum 2 % din veniturile generate prin aceste prestări de servicii, era proporțional.
- 129 Această apreciere nu este repusă în discuție prin argumentul reclamantelor potrivit căruia procentul de stabilire a cuantumului maxim al contribuției la fondul de compensare nu a fost stabilit în cursul fazei inițiale de consultare națională, ci a fost decis abia la finalul procedurii. Astfel, o asemenea argumentație procedurală, presupunând că ar fi întemeiată, nu este de natură să permită să se concluzioneze că, pentru acest motiv, procentul astfel stabilit ar fi disproporționat.
- 130 De asemenea, argumentul reclamantelor prin care se urmărește contestarea procedurii naționale urmate de autoritățile poloneze, care nu ar fi strâns suficiente informații, este lipsit de relevanță pentru examinarea temeiniciei aprecierilor Comisiei și a compatibilității măsurii cu regimul ajutoarelor de stat.
- 131 Elementele referitoare la politica tarifară a PP, invocate de reclamante în răspunsul lor la măsura de organizare a procedurii și apoi în ședință, sunt de asemenea fără incidență asupra proporționalității procentului de stabilire a cuantumului maxim al contribuției. În plus, acestea privesc anii 2016-2018, cu alte cuvinte, ani ulterioari perioadei relevante.
- 132 În ceea ce privește argumentul întemeiat pe faptul că rata de rentabilitate nu ar fi fost stabilită decât pentru a se evita să se recurgă la bugetul de stat pentru finanțarea fondului de compensare în discuție, chiar presupunând că ar fi fondat, nu ar însemna totuși că o asemenea rată ar fi în mod necesar disproporționată, deoarece ar permite PP să beneficieze de o finanțare care depășește costul net al serviciului care a fost încredințat acestui operator.
- 133 Astfel, în această privință este suficient să se arate că Directiva privind serviciile poștale prevede tocmai posibilitatea ca un asemenea fond să poată fi finanțat „printr-o redevență impusă furnizorilor [și] utilizatorilor” serviciului în cauză, cu excluderea oricărei contribuții bugetare de stat. De altfel, din considerentul (174) al deciziei atacate reiese că autoritățile statale poloneze erau, în orice caz, chemate să contribuie la fondul de compensare pentru anul 2013 cu suma de 1,5 milioane de euro, respectiv un quantum superior celui de 1 milion de euro pe care ceilalți operatori poștali în afara PP erau obligați să îl aducă în acest fond pentru același an.
- 134 În aceste împrejurări, critica întemeiată pe caracterul pretins disproporționat al procentului de stabilire a cuantumului maxim al contribuției fixat prin măsura în discuție nu poate fi reținută.

2) Cu privire la pragul de venit în funcție de care se stabilesc operatorii supuși contribuției

- 135 Cu titlu introductiv, trebuie să se constate că Comisia a considerat că fixarea pragului de venit la 1 milion de PLN în scopul stabilirii operatorilor chemați să contribuie la fondul de compensare respecta principiul proporționalității [considerentele (170) și (171) ale deciziei atacate]. Astfel, preluând în această privință raționamentul autorităților poloneze și ținând seama de structura concretă a pieței serviciilor poștale, Comisia a concluzionat că trebuia reținut un prag de venit mai mare decât pragul de 0,6 milioane de PLN, care ar fi fost reținut dacă s-ar fi menținut în cazul sectorului serviciilor poștale aceeași proporție ca în sectorul serviciilor de telecomunicații între totalul veniturilor generate pe piața unor asemenea servicii și pragul de venit obținut de operatorii din acest sector. În fapt, Comisia a arătat că un asemenea prag permitea oricărui nou operator să amâne momentul contribuției sale la fond și consolida astfel proporționalitatea cotei de contribuție. Pe de altă parte, Comisia a apreciat, în considerentul (173) al deciziei atacate, că modificarea legislativă preconizată pentru viitor de Republica Polonă, constând în scutirea tuturor operatorilor care se

situează sub primul milion de PLN, era de natură să amelioreze concepția fondului de compensare, întrucât, atunci când a fost adoptată decizia atacată, impactul acestui fond asupra concurenței era limitat, ținând seama de cuantumurile reduse avute în vedere și de durata sa foarte limitată în timp.

- 136 În această privință, în primul rând, în ceea ce privește argumentul potrivit căruia în sectorul serviciilor poștale ar fi trebuit aplicat același prag cu cel reținut pentru sectorul paralel al telecomunicațiilor, trebuie să se constate că reclamantele nu pot susține în mod coerent că pragul de 4 milioane de PLN ar fi fost justificat în speță, în condițiile în care susțin în același timp că, întrucât pragul de 1 milion de PLN nu putea fi atins decât de un număr foarte mic de operatori, contribuția solicitată fiecărui operator era, în consecință, disproporționată. Dacă aceasta ar fi situația, ea ar fi valabilă, pentru același motiv și *a fortiori*, și în cazul unui prag stabilit la un nivel superior. În schimb, reclamantele nu prezintă niciun element de natură să justifice că o majorare a pragului ar fi redus în mod semnificativ numărul de operatori obligați să contribuie la fond, în timp ce Comisia a apreciat că un prag mai ridicat nu ar fi condus la o scădere a numărului de operatori obligați să plătească contribuția în discuție.
- 137 În plus, trebuie adăugat că, dintre cei 71 de operatori care au intervenit în sectorul serviciilor echivalente în anul 2013, reprezentând aproximativ 5 % din veniturile acestui sector, numai 10 puteau contribui la fond, ținând seama de criteriile reținute de legea poloneză privind serviciile poștale (a se vedea punctul 10 de mai sus). Din dosar reiese de asemenea că, în anul 2013, 95 % din finanțarea fondului trebuia să fie asigurată de PP.
- 138 În al doilea rând, în ceea ce privește argumentul potrivit căruia pragul de venit ar fi trebuit să țină seama de ansamblul veniturilor poștale, acesta trebuie să fie respins întrucât este fondat pe premisa incorectă că serviciile de curierat ar fi echivalente cu serviciul universal (a se vedea punctele 91-98 de mai sus).
- 139 În sfârșit, nu se contestă că mecanismul fondului de compensare în sectorul poștal este în speță o noutate, astfel încât analizele care sunt efectuate în acest sens nu mai pot fi întemeiate pe experiență. Prin urmare, Comisia a putut să aprecieze în mod întemeiat, sprijinindu-se de asemenea pe datele din sectorul telecomunicațiilor, că, ținând seama de specificitățile sectorului poștal, un prag de 1 milion de PLN nu era disproporționat întrucât, pe de o parte, menținea concurența pe piața serviciilor poștale echivalente și, pe de altă parte, garanta că un număr adecvat de operatori sunt chemați să contribuie la fond.
- 140 Ținând seama de ceea ce precedă, Comisia a putut să considere în decizia atacată fără a săvârși o eroare că pragul de venit în funcție de care se stabilesc operatorii supuși contribuției respecta principiul proporționalității.
- 141 În consecință, trebuie înlăturată prezenta critică, și, prin urmare, al doilea aspect în totalitate.

d) Cu privire la al treilea aspect, întemeiat pe încălcarea principiului transparenței

- 142 În esență, reclamantele susțin că Comisia a săvârșit o eroare de apreciere atunci când a concluzionat că mecanismul fondului de compensare era transparent [a se vedea considerentul (176) al deciziei atacate]. Potrivit reclamantelor, Comisia nu putea să concluzioneze că sistemul național de compensare respecta principiul transparenței întrucât, contrar celor susținute de autoritățile poloneze, nu ar fi avut loc o consultare publică efectivă, în pofida obiecțiilor operatorilor poștali. Numai obiectivele inițiale ale legii poloneze privind serviciile poștale ar fi condus, astfel, la o consultare publică, iar nu și versiunea definitivă a acestui proiect legislativ, în special partea privind cota de contribuție, care ar fi fost majorată de la 1 la 2 % cu ocazia unei ședințe cu ușile închise a Consiliului de Miniștri al acestei țări.

- 143 Comisia răspunde că părțile interesate au avut posibilitatea de a se exprima cu privire la majorarea cotei la 2 % în timpul lucrărilor parlamentare referitoare la aprobarea legii poloneze privind serviciile poștale, reclamantele înseși recunoscând de altfel că stabilirea unei asemenea cote întâmpinase o opoziție puternică din partea operatorilor poștali în cauză în cursul lucrărilor legislative ale Seimului Republicii Polone.
- 144 Republica Polonă susține de asemenea că această argumentație este lipsită de orice temeii.
- 145 În această privință este suficient să se amintească considerațiile expuse la punctele 44-55 de mai sus ca răspuns la al doilea motiv, cu care prezentul motiv se suprapune în mare măsură. Rezultă de aici că o consultare publică în sensul punctului 14 din Cadrul SIEG, cu luarea în considerare a observațiilor operatorilor poștali, a avut loc efectiv și că cerințele de transparență au fost respectate, astfel încât premisa principală a prezentului motiv lipsește în fapt.
- 146 Prin urmare, al treilea aspect trebuie să fie înlăturat.

e) Cu privire la al patrulea aspect, întemeiat pe nerespectarea condiției referitoare la sarcina injustă prevăzută la articolul 7 alineatul (3) din Directiva privind serviciile poștale

- 147 În esență, reclamantele susțin că Comisia a săvârșit o eroare de apreciere, pe de o parte, prin faptul că nu a efectuat o examinare adecvată pentru a stabili dacă obligațiile de serviciu universal impuneau un cost net societății PP și constituiau o sarcină „injustă” pentru această întreprindere și, pe de altă parte, prin faptul că a considerat că pierderile suferite de PP constituiau o asemenea sarcină injustă [considerentul (152) al deciziei atacate].
- 148 Astfel, reclamantele susțin că Comisia a apreciat în mod eronat că autoritățile poloneze transpuseseră în mod corect Directiva privind serviciile poștale, deși acestea nu ar fi respectat criteriile care reies din jurisprudența Curții pentru a stabili când trebuie să fie considerată o sarcină injustă pentru operatorul desemnat să asigure serviciul poștal universal, în conformitate cu articolul 7 alineatul (3) din Directiva privind serviciile poștale, și pentru a determina astfel o compensare.
- 149 În această privință, potrivit reclamantelor, nu este suficient să existe un deficit pentru a se justifica finanțarea costului net, ci ar mai trebui ca deficitul să fie excesiv, cu alte cuvinte, să depășească capacitatea întreprinderii în cauză de a-l suporta cu resursele sale proprii, și anume nivelul echipamentelor sale, situația sa economică și financiară, precum și cota sa de piață.
- 150 În plus, tot potrivit reclamantelor, aprecierea existenței unei sarcini injuste doar pe baza pierderilor suferite de operatorul de serviciu universal pentru a determina finanțarea acestora dintr-un fond de compensare ar conduce la o gestionare defectuoasă a serviciului respectiv, întrucât operatorul poate obține o finanțare a costului net al serviciului universal cu atât mai mare cu cât ar fi mai semnificative pierderile sale.
- 151 Comisia răspunde în esență că nu avea obligația de a aprecia, în cadrul controlului său privind compatibilitatea compensației pentru obligația de serviciu public încredințat societății PP, transpunerea corectă de către autoritățile poloneze a Directivei privind serviciile poștale cu privire la acest aspect și nici existența unei sarcini injuste de natură să justifice implementarea fondului de compensare. Controlul său ar consta, astfel, în a verifica dacă condițiile compensației sunt compatibile cu piața internă, cu alte cuvinte, dacă obligația de plată a contribuției nu aduce atingere concurenței pe piața serviciilor poștale. Pentru acest motiv, finanțarea costului net al unui serviciu universal care ar fi implementat independent de existența unei sarcini injuste pentru operatorul desemnat nu ar fi în mod necesar incompatibilă cu piața internă, în raport cu dispozițiile Tratatului FUE aplicabile ajutoarelor de stat. Întrucât aspectele sunt independente, critica ar fi inoperantă.

152 În această privință, trebuie amintit mai întâi că articolul 7 alineatul (3) din Directiva privind serviciile poștale prevede următoarele:

„În cazul în care un stat membru stabilește că obligațiile de serviciu universal, astfel cum sunt prevăzute în prezenta directivă, atrag un cost net, calculat în conformitate cu anexa I, și reprezintă o sarcină injustă pentru furnizorul (furnizorii) desemnat (desemnați), acesta poate să introducă:

[...]

(b) un mecanism de împărțire a costului net al obligațiilor de serviciu universal între furnizorii de servicii și/sau utilizatori.”

153 În primul rând, fără a se aduce atingere problemei dacă și în ce măsură, în speță, Comisia era obligată să verifice conformitatea măsurii în discuție cu alte norme ale Uniunii, printre care și cele ale Directivei privind serviciile poștale (a se vedea jurisprudența citată la punctele 63-66 de mai sus), din modul de redactare a articolului 7 alineatul (3) din directiva menționată reiese că statului membru în cauză îi revine atribuția de a stabili dacă obligațiile de serviciu universal despre care este vorba constituie o sarcină injustă pentru furnizorul desemnat. Or, aceasta este situația în speță, întrucât UKE trebuie să efectueze aprecierea respectivă potrivit legii poloneze privind serviciile poștale, care a transpus Directiva privind serviciile poștale menționată [considerentul (16) al deciziei atacate].

154 În al doilea rând, în ceea ce privește argumentul potrivit căruia calificarea ca sarcină injustă de către UKE a pierderilor contabile ale PP rezultate din furnizarea de către aceasta a serviciului universal ar fi contrară articolului 7 alineatul (3) din Directiva privind serviciile poștale, este suficient să se constate că acesta se bazează pe o confuzie între noțiunile de cost net și de pierderi contabile în sensul acestei dispoziții, întrucât costul net al obligațiilor de serviciu universal nu poate da dreptul la compensare decât în măsura în care constituie o sarcină injustă pentru furnizorul acestor obligații.

155 De asemenea, în Hotărârea din 6 octombrie 2010, Comisia/Belgia (C-222/08, EU:C:2010:583), și în Hotărârea din 6 octombrie 2010, Base și alții (C-389/08, EU:C:2010:584), citate de reclamante în sprijinul argumentului lor, Curtea s-a limitat să precizeze că nu orice cost net constituia în mod automat o sarcină injustă care determină o compensare.

156 Or, trebuie să se constate că măsura în discuție nu oferă niciun drept automat de compensare pentru costul net al obligațiilor de serviciu universal ale PP. Astfel, din considerentele (16), (84)-(87) și (144) ale deciziei atacate reiese că dreptul la compensare acordat societății PP nu există decât dacă furnizarea serviciului universal generează pierderi contabile. În plus, acest drept la compensare corespunde celui mai mic quantum dintre cele referitoare fie la pierderile contabile rezultate din furnizarea serviciului universal, fie la costul net al obligațiilor de serviciu universal. În acest sens, după cum a arătat Comisia în considerentul (144) al deciziei atacate, măsura în discuție este mai restrictivă decât Cadrul SIEG, care ar fi putut permite o compensare totală a costului net al obligațiilor de serviciu universal. În consecință, acordarea și limitarea dreptului la compensarea costului net al obligațiilor de serviciu universal la pierderile rezultate din furnizarea serviciului universal nu poate încălca, în orice caz, articolul 7 alineatul (3) din Directiva privind serviciile poștale.

157 În al treilea rând, în ceea ce privește argumentul potrivit căruia metodologia aleasă nu ar stimula societatea PP să fie eficientă, pe de o parte, trebuie să se constate că calculul costului net al obligațiilor de serviciu universal ia în considerare ajustări ale eficienței astfel încât să nu țină seama de anumite ineficiențe ale PP enunțate în considerentul (34) al deciziei atacate. Pe de altă parte, PP este obligată să prezinte în fiecare an un plan de acțiuni corective prin care se urmărește eliminarea sau cel puțin limitarea pierderilor rezultate din furnizarea serviciului universal de către aceasta [considerentul (15) al deciziei atacate]. Prin urmare, trebuie să fie respinse argumentele reclamantelor potrivit cărora modalitățile de finanțare a fondului de compensare ar conduce, în definitiv, la acoperirea unei eventuale gestionări deficitare a serviciului universal.

- 158 În al patrulea rând, reclamantele susțin în esență că „potențialul economic” al societății PP i-ar permite acesteia să facă față obligațiilor sale de serviciu universal, întrucât liberalizarea sectorului i-ar fi permis să își reducă în mod semnificativ costurile prin suprimarea, printre altele, a mai multor sute de birouri de poștă.
- 159 Prin astfel de observații însă, reclamantele nu demonstrează nicidecum că o asemenea reducere a costului serviciului universal ar fi făcut echitabilă suportarea costului net și, în consecință, că finanțarea pierderilor contabile rezultate din furnizarea serviciului universal ar fi fost incompatibilă cu dezvoltarea schimburilor. Astfel de observații nu fac decât să sublinieze încercarea făcută de PP de a atinge eficiența prin reducerea costurilor sale aferente serviciului universal, răspunzând în acest mod cerințelor Cadrului SIEG.
- 160 În speță, Comisia era, astfel, chemată să aprecieze printre altele dacă quantumul acestei compensații nu depășea ceea ce era necesar pentru acoperirea costului net al executării obligațiilor de serviciu public, neținând seama de costurile potențiale sau viitoare, ci de costurile reale, efectiv determinate de executarea obligațiilor de serviciu public (a se vedea în acest sens Hotărârea din 24 septembrie 2015, Viasat Broadcasting UK/Comisia, T-125/12, EU:T:2015:687, punctele 87 și 88). Or, reclamantele nu demonstrează că compensația acordată prin măsura în discuție, chiar dacă nu acoperă în mod necesar întregul cost net al obligațiilor de serviciu universal, ar avea impact negativ asupra pieței în discuție.
- 161 În aceste condiții, al patrulea aspect trebuie să fie respins și, prin urmare, al treilea motiv în întregime.

4. Cu privire la al patrulea motiv, întemeiat pe încălcarea articolului 7 alineatul (1) și a articolului 8 din Directiva privind serviciile poștale

- 162 Reclamantele susțin în esență că, atunci când a „acceptat finanțarea costului serviciului universal prin [intermediul] drepturilor exclusive și speciale acordate [PP]”, astfel cum sunt acestea enumerate în considerentele (51)-(56) ale deciziei atacate, Comisia ar fi săvârșit o eroare de drept întrucât nu a respectat articolul 7 alineatul (1) și articolul 8 din Directiva privind serviciile poștale. În orice caz, potrivit reclamantelor, acordarea acestor drepturi nu poate fi justificată.
- 163 Comisia arată mai întâi că, în cadrul obligației sale de control al compatibilității ajutorului, nu era ținută să verifice dacă legea poloneză privind serviciile poștale era conformă cu dispozițiile Directivei privind serviciile poștale. În orice caz, aceasta nu ar fi acceptat nicidecum, prin decizia atacată, să acorde astfel de drepturi societății PP, ci doar ar fi examinat dacă metoda de calcul al costului net de către autoritățile poloneze era conformă cu Cadrul SIEG.
- 164 Republica Polonă solicită respingerea motivului. Ea arată în această privință că examinarea de către Comisie a diferitor drepturi exclusive și speciale nu avea ca scop acordarea unor avantaje determinate societății PP, ci calcularea costului net al furnizării serviciului universal. De altfel, valoarea unor asemenea drepturi ar fi fost dedusă din costul net al obligației de serviciu universal, astfel încât acest motiv ar fi inoperant.
- 165 În această privință, articolul 7 alineatul (1) din Directiva privind serviciile poștale prevede următoarele:
„Statele membre nu acordă și nu mențin în vigoare drepturi exclusive sau speciale pentru crearea sau furnizarea de servicii poștale. Statele membre pot finanța furnizarea de servicii universale în conformitate cu unul sau mai multe mijloace prevăzute la alineatele (2), (3) și (4) sau în conformitate cu orice alt mijloc compatibil cu tratatul.”

- 166 Articolul 8 din Directiva privind serviciile poștale precizează în plus că dispozițiile articolului 7 „nu aduc atingere dreptului statelor membre de a organiza plasarea cutiilor poștale pe drumurile publice, emisiunea de timbre poștale și serviciul de corespondență recomandată folosit în cadrul procedurilor judiciare și administrative, în conformitate cu legislația lor internă”.
- 167 Fără a se aduce atingere problemei dacă și în ce măsură Comisia era obligată în speță să verifice conformitatea măsurii în discuție cu alte norme ale Uniunii, printre care și cele ale Directivei privind serviciile poștale (a se vedea jurisprudența citată la punctele 63-66 de mai sus), trebuie să se constate că reclamantele nu prezintă niciun argument prin care să se poată dovedi că drepturile acordate societății PP, astfel cum sunt precizate în considerentele (51)-(56) ale deciziei atacate, nu intrau sub incidența excepției prevăzute în mod expres la articolul 8 din Directiva privind serviciile poștale și deci prin care să se poată dovedi eroarea reprezentată de pretinsa încălcare a acestei directive.
- 168 Ținând seama de ceea ce precedă, acest motiv trebuie să fie înlăturat.

5. Cu privire la al cincilea motiv, întemeiat pe încălcarea articolului 102 și a articolului 106 alineatul (1) TFUE

- 169 Reclamantele susțin că compensarea serviciului public încredințat societății PP ar consolida poziția sa dominantă, având un efect de excludere anticoncurențial pe piață, în sensul Comunicării Comisiei referitoare la Orientările privind prioritățile Comisiei în aplicarea articolului [102 TFUE] la practicile de excludere abuzivă ale întreprinderilor dominante (JO 2009, C 45, p. 7). În aceste condiții, decizia atacată ar fi contrară dispozițiilor coroborate ale articolului 102 și ale articolului 106 alineatul (1) TFUE.
- 170 Comisia solicită respingerea motivului.
- 171 În această privință, este suficient să se constate că motivul – astfel cum a fost formulat de reclamante și presupunând că ar fi operant – este în orice caz inadmisibil în lipsa unei precizii suficiente pentru a se aprecia temeinicia acestuia.
- 172 Argumentele prezentate în memoriile în replică în susținerea acestui motiv nu pot infirma o asemenea concluzie.
- 173 Astfel, în primul rând, în ceea ce privește argumentele privind presupusele pierderi ale Inpost în anul 2015 sau întemeiate pe faptul că aceasta ar fi decis, în anul 2016, să își înceteze activitățile de serviciu poștal, acestea nu au incidență în speță, dat fiind că, după cum s-a constatat la punctul 26 de mai sus, fondul de compensare nu a fost activat în anul 2015 și că, după cum s-a precizat la punctul 25 de mai sus, decizia atacată nu privește perioada ulterioară anului respectiv.
- 174 În al doilea rând, presupunând că Comisia nu a putut să rețină o rată de rentabilitate a activităților de servicii echivalente de 5,5 %, întrucât ar fi considerat în același timp că costul mediu ponderat al capitalului era mult mai mare, fiind fixat la 10,82 %, și presupunând că reclamantele ar fi înțeles să invoce efectiv un asemenea argument, acestea nu demonstrează în ce fel ar contribui o asemenea împrejurare la dovedirea, în lipsa unor precizări suplimentare, a abuzului de poziție dominantă al PP, pe care reclamantele intenționează să îl conteste aici.
- 175 Ținând seama de ceea ce precedă, al cincilea motiv trebuie, așadar, să fie înlăturat.

6. Cu privire la al șaselea motiv, întemeiat pe încălcarea articolului 16 și a articolului 17 alineatul (1) coroborate cu articolul 52 din cartă

- 176 Reclamantele susțin că, prin faptul că le impune o contribuție obligatorie disproporționată, decizia atacată determină o limitare nejustificată a libertății lor de a desfășura o activitate comercială și a dreptului lor de proprietate, astfel cum sunt acestea protejate prin articolul 16 și prin articolul 17 alineatul (1) coroborate cu articolul 52 din cartă.
- 177 Comisia și Republica Polonă contestă temeinicia argumentației reclamantelor.
- 178 Trebuie arătat că reclamantele nu precizează corespunzător cerințelor legale elementele de fapt care pot sprijini un asemenea motiv și care sunt de natură să demonstreze în ce fel compensația în discuție ar fi limitat în mod disproporționat dreptul lor de proprietate sau libertatea lor de a desfășura o activitate comercială, mai precis într-un mod care excede ceea ce ar fi adecvat și necesar pentru asigurarea punerii în aplicare corecte a serviciului universal în cauză.
- 179 În plus, pe de o parte, o eventuală limitare a acestor drepturi fundamentale nu ar fi consecința deciziei atacate, prin care Comisia nu a contestat măsura de ajutor care îi fusese notificată, ci a înseși legii poloneze privind serviciile poștale sau, în sfârșit, a deciziei individuale care ar pune-o în aplicare, pe care reclamantele, după cum reiese din dosar, nu au contestat-o sub acest aspect în fața instanțelor naționale competente. Pe de altă parte, trebuie să se considere de asemenea că, din moment ce nu s-a stabilit că s-ar opune ca operatorii de servicii poștale să comercializeze în Polonia servicii echivalente cu serviciul universal, sistemul de compensare în discuție nu poate aduce atingere nici libertății de a desfășura o activitate comercială sau dreptului de proprietate al reclamantelor. Astfel, o asemenea măsură contributivă nu împiedică în niciun fel exercitarea de către reclamante a dreptului lor de a desfășura activități economice pe piața în cauză și nici exercitarea dreptului lor de proprietate în producerea și comercializarea acestor servicii, în special a drepturilor lor de proprietate intelectuală.
- 180 În aceste condiții, al șaselea motiv trebuie să fie respins.

7. Cu privire la al șaptelea motiv, întemeiat pe încălcarea obligației de motivare

- 181 Reclamantele susțin că decizia atacată nu a fost suficient motivată și invocă în această privință următoarele două motive: în primul rând, Comisia „nu [ar fi] colectat niciun fel de date privind profitul realizat din vânzări de către alți operatori decât PP”; în al doilea rând, „[aceasta ar fi] constatat în mod eronat că nu dispunea de date privind rentabilitatea operațională a altor operatori decât PP[,] motiv pentru care nu [s-ar fi] bazat decât pe datele societății PP”; în al treilea rând, „[aceasta ar fi] acceptat în mod eronat o rată de rentabilitate a capitalului de 10,82 % pentru PP, recunoscând că o rată de rentabilitate operațională de 5,5 % [ar fi fost] suficientă pentru concurenți”; în al patrulea rând, aceasta nu ar fi „explicat în motivele [deciziei atacate] rațiunile pentru care o cotă de contribuție plafonată la 2 % din venituri era adecvată”; în al cincilea rând, Comisia nici nu ar fi „precizat, în motivele [deciziei atacate], rațiunile pentru care nu a considerat discriminatorie obligația de plată a contribuției la fond”; în al șaselea rând, „[aceasta ar fi] concluzionat în mod eronat că proiectul de lege privind serviciile poștale a făcut obiectul unei consultări publice în anul 2012”; în al șaptelea rând, „[aceasta ar fi] considerat[, tot] în mod eronat, că autoritățile poloneze au fixat cota de contribuție la fond[ul de compensare] la 2 %, iar pragul la 1 milion de PLN”; în al optulea rând, „[Comisia ar fi] a concluzionat în mod eronat că operatorii poștali nu au transmis observațiile lor” și, în sfârșit, în al nouălea rând, „[aceasta] nu [ar fi] ținut seama, ca circumstanță agravantă, de renunțarea la o cerere de ofertă în scopul de a evalua impactul asupra concurenței”.
- 182 Comisia și Republica Polonă solicită respingerea acestui motiv în ansamblul său.

- 183 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că motivarea unei decizii a Comisiei în materie de ajutoare de stat, impusă prin articolul 296 al doilea paragraf TFUE, trebuie să prezinte în mod clar și nechivoc raționamentul parcurs cu privire la acest aspect de instituția respectivă, astfel încât să se permită persoanelor interesate să cunoască justificările măsurii adoptate și instanței competente să își exercite controlul. Cerința motivării trebuie apreciată în funcție de împrejurările cauzei, în special de conținutul actului, de natura motivelor invocate și de interesul de a primi explicații propriu destinatarului sau altor persoane vizate în mod direct și individual de acest act. Nu este obligatoriu ca motivarea să specifice toate elementele de fapt și de drept pertinente, în măsura în care problema dacă motivarea unui act respectă condițiile impuse de articolul 296 al doilea paragraf TFUE trebuie să fie apreciată nu numai prin prisma modului de redactare, ci și în raport cu contextul său, precum și cu ansamblul normelor care reglementează materia respectivă (a se vedea Hotărârea din 2 decembrie 2009, Comisia/Irlanda și alții, C-89/08 P, EU:C:2009:742, punctul 77 și jurisprudența citată). În plus, o decizie a Comisiei de a nu ridica obiecții, adoptată potrivit procedurii preliminară de examinare, trebuie să cuprindă motivele esențiale care permit terților interesați să înțeleagă elementele în temeiul cărora Comisia a apreciat că nu se află în prezența unor dificultăți serioase de apreciere în ceea ce privește compatibilitatea ajutorului în discuție cu piața internă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 22 decembrie 2008, Régie Networks, C-333/07, EU:C:2008:764, punctele 64 și 65 și jurisprudența citată).
- 184 Din interpretarea a șapte dintre cele nouă motive rezumate la punctul anterior reiese cu claritate că reclamantele confundă în esență temeinicia elementelor de fapt și de drept care se află la baza deciziei atacate cu lipsa ori cu insuficiența motivării acestui act, astfel încât astfel de critici trebuie considerate ca fiind inoperante (a se vedea în acest sens Hotărârea din 2 aprilie 1998, Comisia/Sytraval și Brink's France, C-367/95 P, EU:C:1998:154, punctele 65-67). Astfel, o „motivare defectuoasă”, chiar presupunând că ar fi dovedită, nu poate conduce automat la o „lipsă” ori la o „insuficiență” a motivării (a se vedea în acest sens Hotărârea din 18 iunie 2015, Ipatau/Consiliul, C-535/14 P, EU:C:2015:407, punctul 37).
- 185 Acest lucru este valabil în cazul primelor trei critici, precum și în cazul ultimelor patru, astfel cum au fost amintite la punctul 180 de mai sus, prin care se urmărește în esență repunerea în discuție a temeiniciei deciziei atacate pentru lipsa unor elemente de probă suficiente (prima critică), pentru o eroare materială de fapt (a doua, a șasea și a opta critică) și pentru eroare de apreciere și o eroare de drept (a treia, a șaptea și a noua critică).
- 186 În ceea ce privește a patra critică, întemeiată pe faptul că, potrivit reclamantelor, Comisia nu a „explicat în motivele [deciziei atacate] rațiunile pentru care o cotă de contribuție plafonată la 2 % din venituri era adecvată”, trebuie amintit că, în considerentul (168) al deciziei atacate, Comisia a considerat că procentul de stabilire a cuantumului maxim al contribuției, fixat la 2 % din cifra de afaceri, putea fi considerat proporțional, dat fiind că era plafonat la un nivel care nu reprezenta decât o fracțiune din rata de rentabilitate a PP în domeniul serviciilor echivalente. Comisia a precizat că se aștepta ca și concurenții PP să poată atinge o astfel de rentabilitate și că se putea concluziona, așadar, în mod rezonabil că acest nivel al contribuției nu ar elimina concurenții eficienți de pe piață sau nu i-ar menține în afara acesteia.
- 187 Rezultă din cuprinsul acestui punct că Comisia a abordat rațiunile pentru care considera că procentul de stabilire a cuantumului maxim al contribuției era adecvat în speță. Întrucât a arătat că procentul nu reprezenta decât o fracțiune din rata de rentabilitate a PP în domeniul serviciilor echivalente – rată de rentabilitate pe care ar putea să o atingă, în opinia sa, furnizorii care trebuiau să contribuie la fondul de compensare – și că, prin urmare, aceasta nu ar elimina concurenții eficienți de pe piață sau nu i-ar menține în afara acesteia, Comisia a expus în mod corespunzător rațiunile pentru care considera adecvat procentul menționat. De altfel, acest punct al deciziei atacate a permis, pe de o parte, reclamantelor să cunoască temeiurile măsurii luate pentru a-și apăra drepturile și, pe de altă parte, instanței Uniunii să își exercite controlul asupra legalității deciziei. Astfel, reclamantele au putut să conteste temeinicia acestor aprecieri criticând printre altele Comisia că a reținut rata de rentabilitate a

PP ca punct de referință unic pentru evaluarea caracterului adecvat al nivelului de 2 %, deși OZPNOP o informase cu privire la faptul că rata de rentabilitate a concurenților societății PP se situa între 1 și 2,5 %. În plus, după cum s-a arătat la punctul 113 și următoarele de mai sus, Tribunalul s-a putut pronunța asupra acestei afirmații. Prin urmare, reclamantele invocă în mod eronat în această privință o nemotivare.

188 În sfârșit, în ceea ce privește a cincea critică, întemeiată pe faptul că Comisia nici nu ar fi „precizat, în motivele [deciziei atacate], rațiunile pentru care nu a considerat discriminatorie obligația de plată a contribuției la fond”, trebuie să se observe că considerentele (10), (11) și (166) ale deciziei atacate au următorul cuprins:

„(10) Legea privind serviciile poștale definește de asemenea «serviciile care intră sub incidența serviciului universal» (denumite în continuare «servicii echivalente»). În temeiul articolului 3 punctul 30 din Legea privind serviciile poștale, aceste servicii includ «scrisorile și coletele poștale având aceeași greutate și dimensiunile identice cu cele definite pentru serviciile universale și trimerile pentru nevăzători, care nu sunt efectuate de operatorul desemnat în cadrul obligațiilor sale de serviciu universal». Serviciile echivalente nu cuprind serviciile poștale constând în colectarea, sortarea, transportul și livrarea de obiecte de curierat.

(11) Autoritățile poloneze confirmă că aceste servicii sunt echivalente cu serviciile universale, în conformitate cu considerentul (27) al celei de a treia directive privind serviciile poștale, care are următorul cuprins: «[În vederea determinării întreprinderilor cărora li s-ar putea solicita să contribuie la fondul de compensare, statele membre ar trebui să analizeze dacă, din perspectiva utilizatorilor, serviciile furnizate de aceste întreprinderi pot fi considerate servicii care intră în sfera serviciului universal, deoarece sunt substituibile, într-un grad suficient de mare, serviciului universal, luând în considerare caracteristicile acestora, inclusiv pe cele care aduc un plus de valoare, precum și utilizarea preconizată și modul de tarifare. Nu este necesar ca aceste servicii să aibă toate caracteristicile serviciului universal, precum livrarea zilnică sau acoperirea națională completă.» [traducere neoficială]

„(166) Dacă cota de contribuție uniformă obținută este mai mare de 2 %, contribuția datorată de fiecare operator este egală cu 2 % (plafon) din veniturile relevante ale fiecărui furnizor de servicii obligat la plata contribuției. Dat fiind că această cotă de contribuție se aplică în mod uniform tuturor participanților de pe piață, fiecare operator contribuie cu aceeași proporție din venituri în sectorul serviciilor universale și al serviciilor echivalente. În aceste condiții, contribuția datorată de fiecare operator poate fi considerată nediscriminatorie.” [traducere neoficială]

189 Întrucât Comisia a indicat că, în conformitate cu legea poloneză privind serviciile poștale, serviciile echivalente nu cuprindeau serviciile de curierat și a arătat că, pentru a se stabili ce întreprinderi contribuiau la fond, trebuia să se examineze dacă serviciile furnizate de aceste întreprinderi puteau fi considerate, din punctul de vedere al utilizatorului, servicii care intrau în sfera serviciului universal, aceasta a considerat, implicit, dar cu certitudine, că serviciile de curierat nu erau, din punctul de vedere al utilizatorilor, servicii care intrau în sfera serviciului universal. Comisia a apreciat că, întrucât procentul de stabilire a cuantumului maxim al contribuției se aplica în mod uniform tuturor actorilor pieței, contribuția solicitată fiecărui furnizor nu era discriminatorie. De altfel, aceste puncte din decizia atacată au permis, pe de o parte, reclamantelor să cunoască temeiurile măsurii luate pentru a-și apăra drepturile și, pe de altă parte, instanței Uniunii să își exercite controlul asupra legalității deciziei atacate în acest sens. Astfel, reclamantele au putut contesta temeinicia acestor aprecieri susținând, în special la punctele 58 și 59 din cererile introductive, că nu era dificil să se stabilească serviciile de curierat care erau asemănătoare, din punctul de vedere al utilizatorilor, cu serviciile universale și că, datorită utilizării lor, tarifului lor și condițiilor prestării lor, serviciile de curierat se substituiau serviciilor

universale. În plus, după cum s-a arătat la punctul 91 și următoarele de mai sus, Tribunalul s-a putut pronunța asupra acestei afirmații. Prin urmare, reclamantele susțin în mod eronat că există o insuficiență a motivării în această privință.

- 190 Ținând seama de tot ceea ce precedă, se impune, așadar, respingerea celui de al șaptelea motiv, precum și, pe cale de consecință, a întregii acțiuni.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 191 Potrivit articolului 134 din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată.
- 192 Întrucât reclamantele au căzut în pretenții, se impune obligarea lor la plata cheltuielilor de judecată efectuate de Comisie, conform concluziilor acesteia din urmă.
- 193 Republica Polonă suportă propriile cheltuieli de judecată, în temeiul articolului 138 alineatul (1) din Regulamentul de procedură.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a treia extinsă)

declară și hotărăște:

- 1) Respinge acțiunile.**
- 2) Inpost Paczkomaty sp. z o.o. și Inpost S.A. suportă fiecare propriile cheltuieli de judecată, precum și pe cele efectuate de Comisia Europeană.**
- 3) Republica Polonă suportă propriile cheltuieli de judecată.**

Frimodt Nielsen

Kreuschitz

Forrester

Póltorak

Perillo

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 19 martie 2019.

Semnături

Cuprins

I. Istoricul litigiului și principalele dispoziții de drept aplicabile	2
II. Procedura și concluziile părților	3
III. În drept	4
A. Cu privire la obiectul litigiului și la interesul reclamantelor de a exercita acțiunea	4
B. Cu privire la fond	5
1. Cu privire la primul motiv, întemeiat pe încălcarea articolului 106 alineatul (2) TFUE prin faptul că nu ar fi fost respectate articolul 7 alineatul (2) din Directiva privind serviciile poștale, precum și punctul 19 din Cadrul SIEG	5
2. Cu privire la al doilea motiv, întemeiat pe încălcarea articolului 106 alineatul (2) TFUE prin faptul că condițiile prevăzute la punctele 14 și 60 din Cadrul SIEG ar fi fost considerate în mod eronat ca fiind îndeplinite	7
a) Cu privire la prima critică	7
b) Cu privire la a doua critică	9
3. Cu privire la al treilea motiv, întemeiat, pe de o parte, pe încălcarea articolului 106 alineatul (2) TFUE prin faptul că Comisia nu ar fi respectat punctul 52 din Cadrul SIEG și, pe de altă parte, pe încălcarea articolului 7 alineatele (1) și (3)-(5) din Directiva privind serviciile poștale	9
a) Cu privire la conținutul celui de al treilea motiv și la caracterul său operant în raport cu critica întemeiată pe încălcarea articolului 7 din Directiva privind serviciile poștale	10
b) Cu privire la primul aspect, întemeiat pe caracterul pretins discriminatoriu al procentului de stabilire a cuantumului maxim al contribuției	12
1) Cu privire la comparația dintre operatorul de serviciu universal și operatorii de servicii echivalente	13
2) Cu privire la comparația cu serviciile de curierat	14
c) Cu privire la al doilea aspect, întemeiat pe caracterul pretins disproporționat al procentului de stabilire a cuantumului maxim al contribuției și al pragului de venit supus contribuției	16
1) Cu privire la caracterul proporțional al procentului de stabilire a cuantumului maxim al contribuției	18
2) Cu privire la pragul de venit în funcție de care se stabilesc operatorii supuși contribuției	20
d) Cu privire la al treilea aspect, întemeiat pe încălcarea principiului transparenței	21
e) Cu privire la al patrulea aspect, întemeiat pe nerespectarea condiției referitoare la sarcina injustă prevăzută la articolul 7 alineatul (3) din Directiva privind serviciile poștale	22

4. Cu privire la al patrulea motiv, întemeiat pe încălcarea articolului 7 alineatul (1) și a articolului 8 din Directiva privind serviciile poștale	24
5. Cu privire la al cincilea motiv, întemeiat pe încălcarea articolului 102 și a articolului 106 alineatul (1) TFUE	25
6. Cu privire la al șaselea motiv, întemeiat pe încălcarea articolului 16 și a articolului 17 alineatul (1) coroborate cu articolul 52 din cartă.....	26
7. Cu privire la al șaptelea motiv, întemeiat pe încălcarea obligației de motivare	26
Cu privire la cheltuielile de judecată	29